1.000.000 тонна тайёр!

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ◆ 22 сентябрь 1971 йил, чоршанба ◆ № 219 (15.089). ◆ Баҳоси 2 тийин.

БРИГАДА РАПОРТ БЕРДИ

АНДИЖОН («Совет Ўзбекистони» мухбири). Улуғ Октябрь шарафига бошланган мусобақага қўшилиб ишлаётган Марҳамат районидаги Свердлов номли колхознинг адир бағрида жойлашган Ҳамид Отахонов бошлиқ бригадаси областда иккинчи бўлиб маррага етди. 61 гектар янги ўзлаштирилган ернинг ҳар гектаридан 12,5 центнердан ҳосил олинди.

Бригада аъзолари яна ҳар гектар ердан 7,5 центнердан дурдона олишга сўз бердилар.

А. ҚУРОНБОЕВ.

РЕСПУБЛИКАМИЗНИНГ БИР МИЛЛИОН ТОННА ПАХТАСИГА ОБЛАСТЛАРНИНГ ҚЎШГАН ҲИССАСИ*

Сурхондарё	133.057	тонна
Андижон	131.416	тонна
Фарғона	106.865	тонна
Қашқадарё	102.413	тонна
Бухоро	96.781	тонна
Тошкент	87.513	тонна
Сирдарё	84.040	тонна
Наманган	80.235	тонна
Самарқанд	68.476	тонна
Хоразм	31.529	тонна
ҚҚАССР	20.251	тонна

* 21 сентябрга бўлган маълумот.

СУРЪАТНИ ОШИРАЙЛИК

Республикамиз пахтакорлари дастлабки ғалабани қўлга киритдилар, пахтамиз бир миллион тоннага етди. Биринчи довондан ошилди, зиммага олинган социалистик мажбуриятни шараф билан бажаришга мустаҳкам замин яратилди. Бир миллион тонналик «оқ олтин» хирмонига Сурхондарё, Андижон, Қашқадарё, Фарғона областларининг заршунослари айниқса салмоқли ҳисса қўшдилар.

Пахтакорларимиз энг масъулиятли даврга кирдилар. 4 миллион 400 минг тонна пахтани тез ва тоза териб олиш, давлат омборларига уюш фурсати етди. Ҳозирги вазият қишлоқ хўжалик ходимлари, бутун жамоатчиликдан ҳар қачонгидан жонбозлик кўрсатиб меҳнат қилишни, кунлик терим графигининг ошириб бажарилишини таъминлашни тақозо этмоқда. Партия ташкилотлари теримчилар, механик-ҳайдовчилар орасида ташкилий-тарбиявий ишларни кучайтиришлари, одамларнинг куч-ғайрати, машиналарнинг қувватини аниқ мақсадга — терим суръатини кун сайин, соат сайин кўтаришга сафарбар этмоқлари керак. Иш шундай ташкил қилинган Яккабоғ, Китоб, Шеробод, Жиззах, Ленин, Андижон районларида кунлик пахта тайёрлаш графиги ошириб бажариляпти, суръатга-суръат қўшиляпти. Бу районларнинг пахтакорлари ўзларининг шахсий намуналари ва тайёрлаган пахталари билан республикамизнинг бир миллион тонналик «оқ олтин»ига барака киритдилар.

Лекин ҳамма жойда терим тезкорлик билан олиб бориляпти, дея олмаймиз. Қатор районлар, колхозлар ва совхозларда ишчи кучи, машиналар теримга тўла сафарбар этилган эмас. Тахтакўпир, Қушкўпир, Нарпай районларида пахта терими ҳаддан ташқари сусткашлик билан олиб бориляпти. Бу районларнинг хўжаликларида терим соатлик график асосида ташкил қилинмаган, ишга яроқли кишиларнинг бир қисми иккинчи даражали ишлар билан шуғулланяпти, одамлар ва машиналарнинг иш унуми паст, меҳнат интизоми бўшаштириб юборилган, илғор теримчилар ва механик-ҳайдовчиларнинг иш услубини кенг оммалаштиришга етарли эътибор берилмаётгани каби, кунлик графикни сон ва сифат кўрсаткичи бўйича бажармаётган кишилардан масъулият талаб қилинмайди. Бир кезларда пахта тайёрлашда Наманган областининг барча районларига карвонбошилик қилган Задарё райони бу йил энг кейинги ўринлардан бирида турибди. Навоий район партия ва совет ташкилотларининг раҳбарлари қолоқликка кўникиб қолмоқдалар.

Пахта терими — мавсумий иш, вақтида ишчи кучи, техника воситаларини ишга солиб, суръатни муттасил ошириб борган хўжаликлар ютади, фурсатни қўлдан бой бериб масъулиятсизлик қилган хўжалик раҳбарлари аттанг деб қолишлари мумкин. Ҳар бир партия, совет ташкилоти раҳбари, қишлоқ хўжалик ходимининг ташкилотчилиги, ишбилармонлигига давлат тарозисига қўйилган пахтанинг миқдори ва сифатига қараб баҳо берилади. Одамлар теримда тўла қатнашяптими, машиналар узлуксиз ишлаяптими, бугун кечагидан қанча кўп пахта тайёрланади, «оқ олтин» хирмон жойларда чўкиб қолмаяптими, кишиларнинг унумли ишлашлари учун етарли шароит яратиб берилганми... Партия ташкилотлари ана шундай ишлар устидан муттасил назорат олиб боришлари лозим.

Механизаторларимиз икки миллион тонна пахтани машиналарда териб бериш мажбуриятини олганлар. Улардан эл-юрт, Ватан олдида берган ваъдангизни бажариш учун нималар қиляпсиз деб сўраш вақти етди. Дефолиация ҳар йилдагидан сифатли ўтказилди, ғўзаларнинг барги тўкилиб бўлди, кўсаклар ёппасига очилди. Хуллас, «зангори кема»ларнинг унумли ишлашлари учун ҳамма шароитлар яратилди. Кўпчилик механизаторларимиз фурсатни ғанимат билиб, ўз бурчларини сидқидиллик билан ўтамоқдалар, теримда жасорат кўрсатиб, ҳамманинг ҳурматига сазовор бўлмоқдалар. Сурхондарёлик машҳур механизатор СССР Олий Совети депутати Шоймардон Қудратов тўрт қаторли машинада бир кунда қирқ тоннагача пахта теряпти. Донгдор механизаторларимиздан Абдусаттор Қурбонов, Жиянқул Рустамов, Чинни Худоёроваларнинг ҳар бири ҳозирдаёқ машиналар бункеридан 250 — 400 тоннадан дурдона тўкдилар. Бундай машъал механик-ҳайдовчилар сафи кун сайин кенгаймоқда.

Бироқ, кўп жойларда ҳали фурсат бор, ғўзаларнинг барги яхши тўкилмаяпти деган баҳоналар билан терим машиналари ишга туширилмаяпти, айрим колхозлар ва совхозларда эса машиналар иш унумини ошириш чоралари кўрилмаяпти. Бир кунда бир-икки тонна пахта териб, машиналар қувватидан тўла фойдаланмаётган механизаторлар ҳам йўқ эмас. Партия ташкилотлари теримда паст ва ўртача кўрсаткич билан ишлаётган механизаторларни машъаллар даражасига етказиш учун бугун чораларни кўришлари керак. Машиналар узлуксиз икки сменада ишласин, терилган пахта пешма-пеш тайёрлов пунктларига юборилсин, бугун ким қанча пахта тергани мусобақадошлар, жамоатчилик орасида эълон қилиб борилсин. Фурсат талаби шундай.

Шу кунларда пахта йиғим-теримидан муҳимроқ иш йўқ ва бўлиши ҳам мумкин эмас. Чунки республикамиз меҳнаткашлари етиштирилган мўл ҳосилни қисқа фурсатда териб олиш, она-Ватанга 4 миллион 400 минг тонна пахта етказиб бериш билан ўзларининг Коммунистик партиямиз ва Совет ҳукуматимизга бўлган садоқати, КПСС XXIV съезди қарорларини амалга оширишга қатъий бел боғлаганликларини яна бир карра изҳор этадилар. Шундай бўлгач, қалбида виждони, билагида кучи бор ҳар бир киши, у қайси соҳада ишлаётганидан, кимлигидан қатъий назар, пахта теримида қатнашиши, улкан «оқ олтин» хирмонлари бунёдга келтиришга ўзининг ҳиссасини қўшиши зарур. Пахта терими — бутун жамоатчилик иши!

Бир миллион тонна пахтамиз тайёр! Лекин уч миллион тўрт юз минг тонна пахтамиз ҳали чаноқларда турибди. Уни тезроқ териб олиш учун курашайлик, теримчилар сони, машиналар миқдорини оширайлик, иш унумини кўтарайлик!

Қашқадарё қизлари — пахтазор юлдузлари. Улар кунни тунга улаб меҳнат қилишяпти, қоп-қоп пахта териб, хирмонга барака қўшишяпти. Сиз суратда кўриб турган Т. Шерғозиева билан Ҳ. Яхшиева ҳам ана шундай чеварлардан. Қарши районидаги «Ленин йўли» колхозида меҳнат қилаётган ҳар иккала қиз терим нормасини икки баравар ошириб бажармоқда.

Р. Ҳамидов фотоси, (ЎзТАГ фотохроникаси).

ЎЗБЕКИСТОН САНОАТИНИНГ РАПОРТИ

Ўзбекистон ССР саноат ходимлари КПСС XXIV съездининг тарихий қарорларини бажара бориб, Улуғ Октябрнинг 54 йиллигини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани кенг авж олдириб, маҳсулот реализация қилиш ва буюмларнинг кўпгина энг муҳим турларини ишлаб чиқариш тўққиз ойлик планини муддатидан олдин — 20 сентябрда бажардилар. (ЎзТАГ).

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» ПАХТА ШТАБИ

ТЕЛЕФОНДА:

ДЎСТЛИК

Кеча 21 сентябрь куни Дўстлик районининг пахтазорларига 534 машина тушди. Бу ўтган кунги машиналар сонидан 22 та кўпдир. Йиллик планнинг 5,35 проценти миқдорида пахта тайёрланди. Бу, ўтган кунги суръатдан 0,64 процент ортиқдир. Ташаббускор район пахтакорлари бир кунда она-Ватанга 1918 тонна, мавсум бошидан буён 12 минг 478 тонна дурдона армуғон этдилар. Ҳамма пахта машиналар бункеридан тўкилди. Районда машина теримининг бир кунлик суръати йиллик планнинг салкам 8 процентига етди. Шу кунга қадар машина терими плани 50,72 процент бажарилди. Ҳар бир машина билан ўртача 3,5-4 тонна пахта терилмоқда. Кеча Ленин номли, «Комсомол», Саркисов номли совхозларнинг ҳар бирида 7,5-8 процентдан ошириб пахта тайёрланди.

Зарбдор суръат кун сайин ошмоқда. Районда ҳар куни 6-7 процентдан пахта тайёрлаш учун кураш бормоқда.

«ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ» ФЕСТИВАЛИ

Оппоқ очилиб турган пахта чаноғи тасвирланган скрипка шаклидаги калит — мамлакат политехника олий ўқув юртлари бадиий ҳаваскорлик коллективларининг «Халқлар дўстлиги» биринчи фестивалига эмблема қилиб олинди. Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ташкил этилган куннинг 50 йиллигига бағишланган ана шу учрашувга мамлакатнинг ҳамма жойларидан вакиллар келишди. Студентларнинг бу байрами Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг ташаббуси билан ўтказилмоқда.

21 сентябрь куни Тошкентдаги Санъат саройи ёнидаги майдонда карнай-сурнайлар янгради. Тошкент ёшлари азиз меҳмонларни шодиёна кутиб олишди. Фестивалнинг «Агар бутун дунё йигитлари...» деб бошланадиган чақириқ садолари остида миллий кийимдаги фестиваль қатнашчилари сарой залига киришди.

Совет Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР Давлат гимнлари янгради.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари О. У. Салимов фестиваль меҳмонлари ва қатнашчиларини самимий табриклади.

Шундан кейин бўлиб ўтган катта байрам концертида фестивалда қатнашиш учун келган ҳаваскор коллективлар иштирок этди. (ЎзТАГ).

ИЛҒОРЛАРГА — ҚИЗИЛ БАЙРОҚЛАР

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети пахта териш ва давлатга сотиш юзасидан областлар, районлар, совхозлар ва колхозлар ўртасидаги социалистик мусобақанинг 1971 йил сентябрининг иккинчи ўн кунлигидаги якунларини қараб чиқиб, **қарор қиладилар:**

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг кўчма Қизил байроғи Қашқадарё **областида** қолдирилсин (область партия комитетининг секретари **Р. Ғоибов,** область ижроия комитетининг раиси **З. Сирожиддинов,** область қишлоқ хўжалик бошқармасининг бошлиғи **Б. Д. Муратов,** совхозлар трестининг директори **И. Тошқулов,** пахта тайёрлаш трестининг бошқарувчиси **М. Х. Рўзиев,** «Узсельхозтехника» область бирлашмасининг раиси **Н. П. Рижков,** область комсомол комитетининг секретари **С. И. Ражабов**). Бу область пахта тайёрлаш йиллик планини 41,8 процент, шу жумладан, машина терими планини 18,33 процент ва ўрта толали навлар ғўзасини дефолиация қилиш планини 154 процент бажарди ва сентябрнинг иккинчи ўн кунлигида планнинг 24,51 проценти миқдорида пахта тайёрлади, шу жумладан машина терими планини 17,93 процент бажаришни таъминлади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг кўчма Қизил байроғи **Тошкент областига** (область партия комитетининг секретари **М. М. Мусахонов,** область ижроия комитетининг раиси **С. Асомов,** область қишлоқ хўжалик бошқармасининг бошлиғи **Т. Ортиқхўжаев,** совхозлар трестининг директори **Б. А. Аракелян,** пахта тайёрлаш трестининг бошқарувчиси **Т. Отаметов,** «Узсельхозтехника» область бирлашмасининг раиси **С. Д. Киселев,** область комсомол комитетининг секретари **О. У. Исҳоқов**) берилсин. Бу область пахта тайёрлаш планини 25,74 процент, шу жумладан, машина терими планини 21,57 процент, дефолиация планини 207,3 процент бажарди ва сентябрнинг иккинчи ўн кунлигида планнинг 22,67 проценти миқдорида пахта тайёрланишини, шу жумладан машина терим плани 20,99 процент бажарилишини таъминлади. Байроқ Сурхондарё областидан олиб берилади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг кўчма Қизил байроғи Сирдарё областидаги **Жиззах районига** (район партия комитетининг секретари **Э. Исломов,** район ижроия комитетининг раиси **А. Нормуҳамедов,** район ижроия комитети қишлоқ хўжалик бошқармасининг бошлиғи **Э. Носиров,** «Узсельхозтехника» район бирлашмасининг бошқарувчиси **Ю. М. Воронцов,** район комсомол комитетининг секретари **Т. Аҳмедов**) берилсин. Бу район пахта тайёрлаш йиллик планини 55,57 процент, шу жумладан машина терими планини 68,43 процент, дефолиация планини 181 процент бажарди ва сентябрнинг иккинчи ўн кунлигида планнинг 41,07 проценти миқдорида пахта тайёрланишини, шу жумладан машина терими планининг 63,89 процент бажарилишини таъминлади. Байроқ Қашқадарё областининг Яккабоғ районидан олиб берилади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг кўчма Қизил байроғи Қашқадарё областининг **Китоб районида** қолдирилсин (район партия комитетининг секретари **Т. Чоркев,** район ижроия комитетининг раиси **Х. Жонқулов,** район ижроия комитети қишлоқ хўжалик бошқармасининг бошлиғи **З. С. Пўлатов,** «Узсельхозтехника» район бирлашмасининг бошқарувчиси **К. Мансуров,** район комсомол комитетининг секретари **С. А. Эгамова**). Бу район пахта тайёрлаш йиллик планини 60 процент, шу жумладан машина терими планини 27,2 процент бажарди ва сентябрнинг иккинчи ўн кунлигида планнинг 31,27 проценти миқдорида пахта тайёрланишини, машина терими планининг 26,13 процент бажарилишини таъминлади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг кўчма Қизил байроғи Сурхондарё областининг **Жарқўрғон районида** қолдирилсин (район партия комитетининг секретари **Ч. Алматов,** район ижроия комитетининг раиси **Ч. Боймуродов,** район ижроия комитети қишлоқ хўжалик бошқармасининг бошлиғи **У. Махатхолов,** «Узсельхозтехника» район бирлашмасининг бошқарувчиси **Т. И. Жўраев,** район комсомол комитетининг секретари **Ш. Жуманазаров**). Бу район ингичка толали нав пахтани териш йиллик планини 37,49 процент, дефолиация планини 162 процент бажарди ва сентябрнинг иккинчи ўн кунлигида планнинг 21,03 проценти миқдорида пахта тайёрланишини таъминлади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг кўчма Қизил байроғи Сирдарё областининг қўриқдаги **Дўстлик районига** (район партия комитетининг секретари **Р. Ҳусанов,** район ижроия комитетининг раиси **Б. Т. Нахипов,** район комсомол комитетининг секретари **М. С. Раҳимов**) берилсин. Бу район пахта тайёрлаш йиллик планини 34,80 процент, шу жумладан машина терими планини 50,72 процент, дефолиация планини 187 процент бажарди ва сентябрнинг иккинчи ўн кунлигида планнинг 33,77 проценти миқдорида пахта тайёрланишини, шу жумладан, машина териминнинг 49,19 процент бажарилишини таъминлади.

Байроқ Сурхондарё областининг Шеробод районидан олиб берилсин.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг кўчма Қизил байроғи Тошкент область Бекобод районидаги **«Ленинград» совхозига (совхоз директори М. Ортиқов,** партия ташкилотининг секретари **А. Хожимирзаев,** ишчилар комитетининг раиси **Ш. Нурматов,** комсомол ташкилотининг секретари **Е. Дарибоев**) берилсин. Бу совхоз пахта тайёрлаш йиллик планини 68,68 процент, шу жумладан машина терими планини 69,7 процент, дефолиация планини 135 процент бажарди ва сентябрнинг иккинчи ўн кунлигида планнинг 48,64 проценти миқдорида пахта тайёрланишини, шу жумладан машина терими планининг 46,4 процент бажарилишини таъминлади. Байроқ Сурхондарё область Шўрчи районидаги «Ўзбекистон» совхозидан олиб берилади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг кўчма Қизил байроғи Сирдарё область Дўстлик район қўриғидаги **Ленин номли совхозга** (директори **М. Дадажонов,** партия ташкилотининг секретари **Э. Эрбўтаев,** ишчилар комитетининг раиси **И. Юнусов,** комсомол ташкилотининг секретари **Ш. Маманазаров**) берилсин. Бу совхоз пахта тайёрлаш йиллик планини 44,05 процент, шу жумладан машина терими планини 61,82 процент, дефолиация планини 142 процент бажарди ва сентябрнинг иккинчи ўн кунлигида планнинг 43,45 проценти миқдорида пахта тайёрланишини, шу жумладан машина терими планининг 61 процент бажарилишини таъминлади. Байроқ Сурхондарё область Шеробод районидаги Қ. Раҳимов номли совхоздан олиб берилади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг кўчма Қизил байроғи Тошкент область Урта Чирчиқ районидаги **Охунбобоев номли колхозга** (правление раиси **М. Рўзматов,** партия ташкилотининг секретари **М. Пўлатов,** комсомол ташкилотининг секретари **Т. Мадёров**) берилсин. Бу колхоз пахта тайёрлаш йиллик планини 64,3 процент, шу жумладан машина терими планини 55,4 процент, дефолиация планини 120 процент бажарди ва сентябрнинг иккинчи ўн кунлигида планнинг 52 проценти миқдорида пахта тайёрланишини, шу жумладан машина терими планининг 49,49 процент бажарилишини таъминлади. Байроқ Қашқадарё область Яккабоғ районидаги «Ўзбекистон» колхозидан олиб берилади.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА УЧРАШУВ

20 сентябрда КПСС делегацияси билан Япония Коммунистик партияси делегацияси учрашди. Учрашувда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев (делегация бошлиғи), КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети секретари М. А. Суслов, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитети секретари П. Н. Демичев, КПСС Марказий Комитети секретари Б. Н. Пономарев, КПСС Марказий Комитети аъзоси П. Н. Федосеев, КПСС Марказий Комитети халқаро бўлими мудирининг ўринбосари Р. А. Ульяновский, КПСС Марказий Комитети халқаро бўлимининг сектор мудири И. И. Коваленко қатнашдилар.

Япония томонидан музокараларда Япония Компартияси Марказий Комитети Президиумининг Раиси К. Миямото (делегация бошлиғи), ЯКП Марказий Комитети Президиуми доимий бюросининг аъзоси Т. Нисидзава, ЯКП Марказий Комитети Президиумининг аъзоси К. Уэда, ЯКП Марказий Комитети Президиумининг аъзоси М. Канэко, ЯКП Марказий Комитети аъзолигига кандидат Э. Кобаяси, ЯКП Марказий Комитети халқаро бўлимининг ходими Х. Кикунами иштирок этдилар.

Ўртоқларча вазиятда ўтган учрашув давомида КПСС билан Япония Коммунистик партияси ўртасидаги муносабатларни янада ривожлантириш масалалари, халқаро коммунистик ҳаракат проблемалари ва ҳар икки томонни қизиқтирган бошқа масалалар муҳокама қилинди. Музокаралар давом эттирилади.

4.400.000 ТОННА УЧУН

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида 1971 йил 21 сентябрга бўлган маълумот (Планга нисбатан процент ҳисобида)

Областлар	Бир кунда	Мавсум бошидан	Машинада бир кунда	Машинада мавсум бошидан буён
Қашқадарё	2,78	41,80	2,84	18,33
Сурхондарё	3,27	37,27	3,46	26,44
Андижон	2,71	27,38	1,49	4,00
Тошкент	3,66	25,74	3,97	21,57
Бухоро	2,42	24,50	2,68	13,01
Сирдарё	3,54	22,78	4,20	21,81
Наманган	2,53	22,60	1,55	6,10
Фарғона	2,22	22,26	0,94	3,35
Самарқанд	2,37	16,95	1,63	4,30
Хоразм	1,54	9,01	0,08	0,09
ҚҚАССР	1,23	7,39	0,06	0,07
Республика бўйича:	2,58	23,28	2,23	11,51
Шу жумладан, ингичка толали пахта:				
Сурхондарё	2,67	31,50	—	—
Қашқадарё	1,80	20,05	—	—
Бухоро	2,06	17,34	—	—
Республика бўйича:	2,42	27,54	—	—

НИГЕРИЯЛИК МЕҲМОН

Нигерия Федерал ижроия кенгашининг алоқа масалалари билан шуғулланувчи комиссари Амину Кано 21 сентябрда Тошкентга келди. Шу куни меҳмон Ўзбекистон ССР алоқа министри Т. М. Тўхтаев ҳузурида бўлди.

Амину Кано ва унга ҳамроҳ бўлган мутахассислар республика алоқа хизматининг фаолияти билан ва Тошкент ҳамда Самарқанднинг диққатга сазовор жойлари билан танишадилар. (ЎзТАГ).

ПАРТИЯ ТАШКИЛОТИ СЕКРЕТАРИ МИНБАРИ

ИШЧАНЛИК, АКТИВЛИК

Коммунист Баҳром Хўжаевни чўпон-чўлиқлар, совхоздаги ҳамма ишчилар ҳурмат қилишади. Унинг кўп вақти яйловларда ўтади. У 6-бўлимнинг ветсанитари вазифасини бажариш билан бирга, оммавий-сиёсий ишларда ҳам фаол қатнашади. Берилган ҳар бир партия топшириғини сидқидилдан адо этади. Бир неча йилдирки, у бўлим партия ташкилотининг секретари. Коммунистлар уни актив, ташаббускор киши сифатида ҳурмат қилиш билан бирга, ҳар йили унга юксак ишонч билдириб, партия ташкилоти секретарлигига сайлайдилар. Кейинги ҳисобот-сайлов йиғилишида уни совхоз партия комитетининг аъзолигига ҳам сайлашди.

Баҳром Хўжаев партия комитети тўққиз аъзосининг бири сифатида комитет мажлисларида фаол иштирок этади. Муҳокама қилинган масалалар юзасидан қимматли маслаҳатлар беради. Конкрет таклиф ва мулоҳазаларини айтади. Шу билан бирга ўзи секретарь бўлган бўлим партия ташкилотида сиёсий-тарбиявий ишларни олиб боради. Бу бўлим партия ташкилоти ҳисобида 30 коммунист бор. Улар бўлимда оммавий-сиёсий ишларни йўлга қўйиш ва социалистик мусобақани уюштиришга бошчилик қиладилар. Уларнинг ҳар бири ишлаб чиқаришда шахсий намуна кўрсатиб меҳнат қилмоқда. Коммунистлардан 7 киши бош чўпон. Уларнинг отарида чиқим кам, қўй-қўзиларни турли касалликка чалиниши деярли йўқ. Ем-хашак тежаб-тергаб, расамади билан сарфланади. Бўлимда совлиқлардан кўп эгиз олиш, гўшт ва жун етиштиришни кўпайтириш ҳам кўнгилдагидек олиб борилаётир.

Янги беш йилликнинг биринчи йили баҳорида қўзилатиш мавсуми яхши якунланди. Бўлим коммунистлари ҳар 100 бош совлиқдан ўрта ҳисобда 140 тадан соғлом қўзи олишни таъминладилар. Самарқанд область Советининг депутати, коммунист Раҳмон Жуманов 550 бош совлиқнинг ҳар 100 тасидан 170 тадан қўзи олиб, касбдошларига намуна кўрсатди.

Биз партия ташкилотининг кучи — коммунистларнинг активлигида, ташаббускорлигида эканлигини яхши биламиз. Совхоз партия комитети ҳисобида 29 коммунист бор. Уларнинг 80 проценти бевосита ишлаб чиқаришда — бўлим бошқарувчиси, бош чўпон, механизатор, ем-хашак бригадаси составида оддий ишчи бўлиб ишлайди. Бешта қўйчилик ва қорамолчилик бўлимларига коммунистлар раҳбарлик қилади. Ҳар олти бўлим қошида ва шунингдек маъмурий аппаратда бошланғич партия ташкилоти бор. Уларнинг кўпига 50 ва ундан ортиқ коммунист уюштан. Бошланғич партия ташкилотларида коммунистларнинг умумий йиғилиши КПСС Устави талаблари асосида мунтазам равишда ташкилий жиҳатдан уюшқоқлик билан юксак савияда ўтади. Коммунистларнинг ҳаммаси унда актив қатнашади. Йиғилиш муҳокамасига қўйиладиган ҳар бир масаладан коммунистлар олдиндан хабардор қилинади. Шунинг учун ҳам ҳар бир партия йиғилиши коммунистларнинг актив иштирокида танқид ва ўз ўзини танқид руҳида ўтаётир.

КПСС XXIV съезди томонидан қўйилган иқтисодий, хўжалик, маданий ва қурилиш соҳасидаги улуғвор вазифаларни амалга оширишда бошланғич партия ташкилотларнинг роли катта. Шунинг учун ҳам Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг II пленуми қарорларида бошланғич партия ташкилотларининг жанговарлигини, ташкилотчилигини, активлигини янада ошириш, уларнинг меҳнаткашлар коллективларида ташкилотчилик ва идеология ишларини янада кучайтириш лозимлиги алоҳида таъкидлаб ўтилган. Биз ана шу талабга жавобан совхоз коммунистларининг хўжалик вазифаларини бажаришда ва сиёсий-тарбиявий ишларни амалга оширишда активлигини ва ташаббускорлигини янада кучайтиришга жиддий эътибор бераётирмиз. Совхоз коммунистларининг диққат эътиборини янги резервларни топиш ва улардан унумли фойдаланиш тадбирларини кўриш, оз меҳнат ва маблағ сарфлаб, кўп ҳамда арзон маҳсулот етиштиришга қаратмоқдамиз.

Совхозимиз Нурота районида, қолаверса, Самарқанд областидаги энг йирик қоракўлчилик давлат хўжаликларидан бири ҳисобланади. Яйловларимиз қарийб 80 минг гектарни эгаллаб турибди. Қўй-қўзиларимиз сони 60 минг бошдан ошади. Бу йил самарали меҳнатимизнинг дастлабки самараси бўлган қўзилатишни яхши якунладик. Ҳар 100 совлиқ ҳисобига совхоз бўйича 133 тадан қўзи олдик. Бу — пландагидан 26 та ва мажбуриятимиздагидан 3 тадан кўпдир. Хўжалигимиз эгизак қўзиларни кўп олиш эвазига тўққизинчи беш йилликнинг биринчи йили давлатга қоракўл тери топшириш планини анча ошириб бажарди.

Мавжуд имконият, илғорларнинг кўрсаткичларига қараб бу ҳали чегара эмас деб бемалол айта оламиз. Совхозимиз коллективи, партия ташкилоти бу ютуқлар билан қаноатланмайди. 5- бўлим (бошқарувчиси коммунист Малик Шодмонов, партия ташкилоти секретари Қаршибой Олимов ўртоқлар) ҳар 100 совлиқдан 158 тадан қўзи олиш билан мавсумни якунлади. Наслга қўзи қолдириш планини муваффақиятли бажариб, давлатга 120 процент миқдорида қоракўл тери топширди. 85 процент терининг биринчи сорт бўлишига эришди. Агар бошқа бўлимларимиз ҳам мавсумни шундай кўрсаткичлар билан якунлаганларида эди, совхозимизнинг ютуқлари анча катта бўлар эди.

Жамоат чорвачилигини янада ривожлантириш, маҳсулдорлигини оширишда мустаҳкам ем-хашак базаси муҳим омил ҳисобланади. Яйловларимизда табиий пичан кутилганидек эмас. Бу йил камида 7500 тонна дағал хашак жамғаришимиз керак. Яқинда бу масалани очиқ партия йиғилишида муҳокама қилдик. Коммунистлар янтоқ ва тоғ зоналаридаги пичанзорлар ҳисобидан чорва қишлови учун етарли хашак жамғариш имконияти борлигини ўртага ташладилар. Партия йиғилиши қарори асосида ва коммунистларнинг таклифи билан хашак жамғариш зарбдор бригадаси ташкил қилинди. Бунга комсомол ва ёшлар жалб этилди. Совхоз маъмурияти бригадага етарли миқдорда керакли техника берди ва транспорт билан таъминлади. Шу кеча-кундузда совхозимизда ем-хашак жамғариш қизғин давом этаётир. Барча соҳада бўлганидек бу ишда ҳам коммунистлар активлик ва ташаббускорлик намунасини кўрсатаётирлар.

М. ПАРДАЕВ,
Самарқанд область, Нурота районидаги Эргаш Жуманбулбул номли қоракўлчилик совхози партия комитетининг секретари.

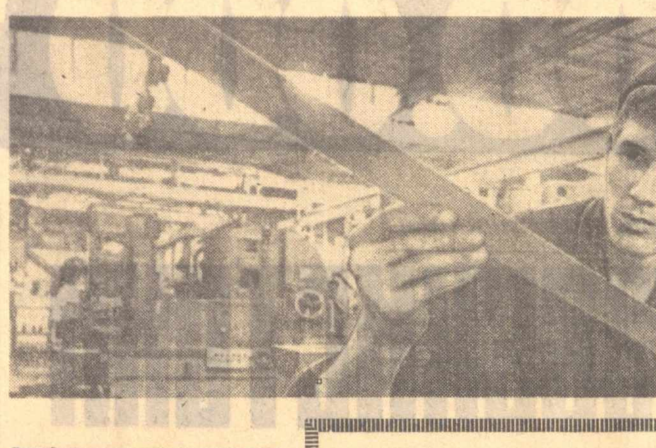

«Чирчиксельмаш» заводининг слесари Владимир Мальцев Октябрь байрамига муносиб меҳнат совғаси тайёрлашга сўз берган. У смена топшириқларини доимо ортиғи билан бажаришга эришаётир.

И. Глауберзон фотоси.

Фотолавҳалар

Андижон машинасозлик заводининг ишчиси З. Бариев ва Бухоро трикотаж фабрикасининг ишчиси Т. Шукурова ўз корхоналарида ишлаб келаётганларига ўн йилдан ошди. Шу муддат ичида улар ёш ишчиларга алоҳида ғамхўрлик билан муносабатда бўлишлари туфайли кўпчилик ўртасида иззат-ҳурмат қозонишган. Ҳар икки ишчи шу кунларда иш топшириқларини 1,5 бараварга етказиб адо этмоқда.

А. Тўраев фотолари.

ҚУРИЛИШДА ИҚТИСОДИЙ ИСЛОҲОТ

КПСС XXIV съезди Директиваларида қурилишга ажратиб берилаётган моддий ва молиявий ресурслардан ғоят рационал равишда фойдаланишни таъминлаш вазифаси қўйилди. Қурилиш ташкилотларини планлаштириш ва иқтисодий рағбатлантиришнинг янги тартибига ўтказишни амалга ошириш борасида ҳам муҳим кўрсатма берилди.

Фарғонадаги 8- қурилиш тресті коллективи иши билан танишсангиз, бу ерда съезд қарорлари ва кўрсатмаларининг муваффақиятли амалга оширилаётганига гувоҳ бўласиз. Тўғри, умуман қурилишда саноат корхоналарига нисбатан планлаштириш ва иқтисодий рағбатлантиришнинг янги системасига кечроқ ўтилди. Саноат ва транспортда янги тадбир асосан ниҳоясига етаётган паллада қурилишда у энди қулоч ёйиб бормоқда. Бунинг ўзига хос сабаблари бор. Бу қурилиш ташкилотларининг техник-иқтисодий хусусиятлари билан белгиланади. Аввало, корхоналарда тайёр маҳсулот реализация қилинади. Қурилишда эса бу — бинодир. Иншоот маҳсулотдан фарқли суратда «ҳаракатсиз», бинолар характери ва тури бўйича хилма-хилдир. Биноларни ишга тушириш муддати одатда узоқроқ бўлади, битмаган қурилишда пул оборотини ҳисоблаш ҳам мушкуллашади. Шу сабабли қурилишда ислоҳотнинг вазифаси битмаган объектларни иложи борича камайтириш ва капитал маблағларни тезроқ ўзлаштиришдан иборат. Қурилишда янги ислоҳотга ўтиш бир мунча қийинчиликлар туғдирса ҳам уларни енгиб ўтиш мумкинлиги амалда исботланмоқда. Мисол учун худди шу 8-трестни олайлик.

Бу трест коллективи 30-йиллардан бери ўнлаб йирик корхоналарни реконструкция қилди, улар 40 минг аҳоли яшайдиган Қиргули йўлдош шаҳарчасини тикладилар. Трест Марғилон ва Қўқонда, Андижон ва Наманганда, Жалолобод (Қирғизистон ССР) ва бошқа жойларда бинолар бунёд этмоқда.

Трест замонавий техника билан қуролланган, йирик ишлаб чиқариш базасига эга. У фақат ўтган беш йилда пландан ташқари 900 минг сўмга яқин ёки умуман 16 миллион 732 минг сўм фойда кўрди. Меҳнат унумдорлигини 34 процент кўтарди. Қурилишда йиллик ўртача маош 1772 сўмни ташкил этди. Унинг ўсиши меҳнат унумдорлигининг ўсиши билан узвий боғлиқ. Иш ҳақи фонди иқтисод қилинаётгани шундан. Ишнинг 90 проценти комплекс метод асосида ташкил этилмоқда. Сўнгги йилларда НОТга эътибор жуда кучайиб кетди. Бунинг фойдаси катта бўлаётир.

Трест 80 минг квадрат метрга яқин ўз турар-жой фонди, ётоқхоналарга, боғча, профилакторий ва бошқа биноларга эга.

У ўтган йилнинг иккинчи ярмидан янги системага ўтди. Натижа — яхши. 1970 йил планини муддатидан 15 кун аввал адо этилди. Бу ерда ўз оборот маблағларини сақлаш принципига риоя қилинмоқда. Янги системагача 244 минг сўм оборот маблағи етишмасди, ҳозир ҳатто 74 минг сўм ортиқча.

Корхона фонди миқдори ҳам қизиқиш уйғотади. Янги системагача у 120 минг сўм бўлса, энди 403 минг сўмга етди ёки 3,3 баравар ошди. Моддий рағбатлантириш имконияти кўпайди. У ой сайин ошиб боряпти.

Янги системага ўтиш даврида коллектив олдида баъзи проблемалар ҳам туғилди. Бу масалаларнинг ҳал этилиши капитал қурилиш ишини янада яхшилашга ёрдам бериши шаксубҳасиздир. Шулардан бири титул рўйхатлари ҳисобланади. Улар асосида материаллар, техника ресурсларига эҳтиёж аниқланади, қурилиш ва ихтисослашган ташкилотлар ўртасида иш ҳажми тақсимланади, иш графиги келишиб олинади, пудрат шартномаси тузилади, молиявий ҳужжатлар тўлдирилади. Қисқаси, объектни ўз муддатида ишга туширишни таъминлайдиган ташкилий чоралар белгилаб олинади. Одатда, янги йил бошланмасдан 4 ой олдин титул рўйхати ҳужжатлар билан бирга бош пудратчига кўрсатилиши керак. Уни объект қурилиб битгунча чўзишнинг ҳожати йўқ. Ваҳолонки, шундай қиладиганлар ҳам топилади. Бундай ҳолда қурилишни бошқариш ва ташкил этишнинг янги системаси ишига путур етади. У қурилишни материал билан таъминлаш, бинобарин, иш суръатига ҳам жиддий зарар етказади.

Мавжуд материал — техника таъминоти ҳам қайта ташкил этишни талаб қилади. Одатдаги ҳисоб-китобларда қурилишнинг турли босқичларидаги иш структураси эътиборга олинмайди. Аввал каркас тикланади, кейин технологик асбоб-ускуналар монтажи бошланади ва ҳоказо. Йилнинг биринчи ярмида материалга «аванс» берилади. Инженерлар бир материал билан иккинчисини алмаштиришга шошилишади. Оқибатда ортиқча меҳнат ва маблағ сарф бўлади.

Янгича шароитда лойиҳа-смета ҳужжатларининг роли ҳам ошди. Кўпинча уни тузишга трестларнинг кам сонли смета бўлимлари улгуролмайди. Меҳнат лимити ҳисобига сметачилар штатини кенгайтириб бўлмасмикан?

Қурилишни планлаштириш ва бошқаришни автоматлаштириш системасини ташкил этиш ва жорий этиш борасида ҳам ҳали кўп иш қилиниши зарур. Асосан, кадрлар масаласи ҳал этилиши лозим.

Янгича меҳнат шароитига ўтган қурилиш трестининг дастлабки тажрибаси қурилишда хўжалик системасининг афзалликларини яққол кўрсатиб турибди. У келгусида қурилишнинг самарадорлигини оширишда салмоқли омил бўлиб қолади.

В. СТРУТИНСКИЙ.

ХУШ хабарлар

ҚУРИЛИШ

СУРХОНДАРЕ. Денов қурилиш-монтаж бошқармаси коллективи Улуғ Октябрь шарафига ўзаро мусобақани кучайтириб, ўтган саккиз ойдаёқ йиллик топшириқни уддалади. Бунга бошқарманинг экскаватор машинисти Алексей Прасолов, Виктор Никифоров, Тоир Мирзаев, Чори Furbобоқулов, Петр Кукушкин ва бошқалар ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшишди. Коллектив йил охиригача планга қўшимча 500 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишларини бажаришга аҳд қилди.

Т. РАЖАБОВ.

* * *

ФАРҒОНА. Киров районида йилига 35 минг тонна пахтани қайта ишловчи завод қурилмоқда. Корхона қурилишида республика Пахта тозалаш саноати министрлигининг 15-қурилиш трестига қарашли 113-кўчма механизациялашган колонна бинокорлари ғайрат кўрсатишяпти. Заводнинг биринчи навбати ҳамда тайёр маҳсулотлар омбори қуриб битказилди. Шу кунларда корхонанинг иккинчи навбати ва тозалаш цехи қурилиши тезлаштириб юборилди.

Қ. МАМАТОВ.

* * *

БУХОРО. Навоий ГРЭСининг навбатдаги блоки қурилиши жадал бормоқда. Бунда Александр Чекалин бошлиқ слесарь-монтажчилар бригадаси пешқадамлик қилмоқда. Бу ерда йил охиригача 50 минг киловатт қувватли турбогенератор ва соатига 420 тонна буғ берадиган қозонни фойдаланишга топшириш учун мусобақа кун сайин авж олиб боряпти.

А. ШУКУРОВ.

* * *

Партиямизнинг XXIV съезди қарорларини амалга ошириш учун курашиб, Улуғ Октябрь шарафига ўзаро мусобақада олдинда бораётган коллективларнинг ажойиб меҳнатлари ҳақида наманганлик Т. Сулаймонов, А. Маҳсумов, сирдарёлик И. Норматов, қашқадарёлик Б. Жабборов, хоразмлик Э. Иброҳимов, фарғоналик О. Сафохонов, Т. Имоминов ўртоқлар хат-хабарлар ёзиб юборишган. Шунингдек редакциямизга газетхонлардан Р. Матқосимов, К. Очилов, В. Улмасбоев ўртоқлар ҳам хуш-хабарлар йўллашган.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» БУХОРО ИП-ГАЗЛАМА КОМБИНАТИ ҚУРИЛИШИДА

ТЕЗ ВА СИФАТЛИ

БУХОРО. («Совет Ўзбекистони» мухбири). КПСС XXIV съезди Директиваларида таъкидлаб ўтилган Бухоро ип-газлама комбинати қурилишида янги индустриал методлар кенг қўлланилмоқда. Бу ерда механизация — бинокорнинг қаноти, иморатлар тиклашни тезлаштиришнинг муҳим омили бўлаётир. Қудратли экскаваторлар, бульдозерлар ва скреперлар ёрдамида ҳозирга қадар комбинат қурилишида дастлабки 80 минг куб метрга яқин тупроқ ишлари бажарилди. Тупроқ ишлари жадал олиб борилаётган бир пайтда бетон ётқизиш, мураккаб арматураларни пайвандлашга ҳам катта эътибор берилмоқда.

Яқинда қурувчилар учун қувончли воқеа бўлди. Бу ерга қурилишда қўлланиладиган янги қудратли механизмлар келтирилди. Шундан сўнг бинокорлар биринчи йигирув-тўқув фабрикаси барпо этиладиган жойга кучли темир-бетон устунларни механизм ёрдамида ўрната бошладилар. Бу мураккаб ва масъулиятли вазифани Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлигига қарашли учинчи «Строймеханизация» трестининг кўчма участкаси коллективи бажармоқда. Улар қисқа муддатда дастлабки 100 та кучли темир-бетон устунларни ўрнатиб бўлишди.

Шундай қилиб комбинатнинг биринчи йигирув-тўқув фабрикасини тиклашда узлуксиз поток усулига кўчилди. Устунлар тайёрлангунча тайёр қурилиш материалларини бир-бирига мослаб монтаж қилиш, пайвандлаш ишлари қизитиб юборилди. Октябрь революцияси орденли 93-махсус қурилиш трестининг В. Лаптратьев бошлиқ участка монтажчилари бу соҳада алоҳида ғайрат кўрсатмоқдалар. Улар фабрика биноси деворларининг тез ва соз қад кўтаришини таъминлаяптилар.

— Ғоят жадал усулда тикланаётган биринчи йигирув-тўқув фабрикаси цехларида, — деди комбинат қурилиш штабининг бошлиғи, шаҳар партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ У. Камолов, 60 минг тўқув урчуғи, 2880 тўқув дастгоҳлари ҳаракатга келади ва йилига 41 миллион метр газлама ишлаб чиқаради. Корхонанинг пардозлаш фабрикасида эса йилига 69 минг 612 метр газламага гул туширилади. Бундан ташқари 40 миллион дона рўмолча тайёрлаш имконияти туғилади. Бинокорлар бу юксак кўрсаткичга эга бўлган фабрика иншоотини келаси йилда ишга тушириш учун ҳаракат қилмоқдалар.

Комбинат қурилишида қатнашаётган ҳар бир коллектив Улуғ Октябрь шарафига мусобақани қизитиб ишнинг тез ва сифатли бажарилиши ҳақида жон куйдиряпти. Бинокорлар йиллик топшириқни муддатидан анча илгари уддалаш тадбирларини белгилаб олдилар ва участкаларда ишни шунга қаратиб ташкил этмоқдалар.

Т. НАЗИРОВ.

АМАЛИЙ ЖАВОБ

КПСС Марказий Комитетининг «Социалистик мусобақани ташкил этишни янада яхшилаш тўғрисида»ги қарорини ўқиб чиқдим. Унда ишлаб чиқариш планларини муддатидан олдин бажариш учун бошланган умумхалқ социалистик мусобақасига юқори баҳо берилган.

Фабрикамизда ҳам шахсий йиллик топшириқларини ортиғи билан бажаришни мақсад қилиб ишлаётганлар жуда кўп. Масалан, 7-цехнинг кўпгина косиблари яқин кунлар ичида 9 ойлик планларини бажариб бўлганликлари ҳақида ғалаба рапорти берадилар. Фабрикамиз косиблари орасида тўққизинчи беш йилликни барвақт бажариш юзасидан бошланган ватанпарварлик ташаббусига қўшилганлар ҳозир 525 кишига етди. Шахсан мен беш йилликни тўрт ярим йилда уддалашни олдимга мақсад қилиб қўйганман.

Корхонамиз саккиз ойлик ишлаб чиқариш планини ортиғи билан бажарди. Шу йил мобайнида планга қўшимча бир неча ўн минг жуфт пойафзал ишлаб чиқарилди. Меҳнат унумдорлиги ҳам ўтган йилдагидан юқори бўлмоқда. Бу ютуқларда ишнинг мусобақа асосида ташкил этилгани қўл келяпти. Ҳар ой, квартал якунида ғолиблар рағбатлантирилаётир.

Корхонамиз коллективи йиллик ишлаб чиқариш планини 26 декабрда бажаришга сўз берган. Фабрикамиздаги ҳар бир косиб ҳозир бу мажбуриятни муваффақиятли бажаришга муносиб ҳисса қўшиш ҳаракатида.

К. РАСУЛОВ,
Тошкентдаги 1-пойафзал фабрикаси ишчиси.

СЪЕЗД ҚАРОРЛАРИ—ОММАГА

Янги китоблар

«Ўзбекистон» нашриёти коллективи Коммунистик партия XXIV съезди қарорларини республика меҳнаткашлари ўртасида кенг пропаганда қилиш борасида анча ишлар қилди. Тарихий съезд ҳужжатлари асосида махсус тематик план тузиб, ўзбек ва рус тилида 34 номда брошюра чиқарилди. Брошюра авторлари йирик олимлар, партия ва совет ходимлари, мутахассислардир. Бу брошюраларда съезд олға сурган масалалар, тўққизинчи беш йилликда мамлакатимиз халқ хўжалигини ривожлантириш билан бирга Совет Ўзбекистонининг янги беш йилликдаги улкан марраларига батафсил тўхталинади.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, республика Госпланининг раиси С. Зиёдуллаевнинг «Ўзбекистон ССР тўққизинчи беш йилликда» брошюрасида республика халқ хўжалиги соҳасида ўтган беш йилликда қўлга киритилган ютуқлар умумлаштирилган ва тўққизинчи беш йилликда оғир саноат, электр энергия, ёқилғи саноати, металлургия, рангли металлургия, химия саноати, машинасозлик, бинокорлик материаллари саноати, енгил ва озиқ-овқат, маҳаллий саноат, қишлоқ хўжалиги, транспорт ва алоқани ривожлантиришнинг истиқболларини кўрсатувчи рақамлар келтирилган.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзолари Ш. З. Ўразаевнинг «КПСС XXIV съезди совет жамиятининг социал-сиёсий тараққиёти тўғрисида», К. Лапкиннинг «КПСС XXIV съезди ва Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш» брошюралари ҳам китобхон эътиборини ўзига тортади. Ш. З. Ўразаев социалистик жамиятимиз социал-сиёсий тараққиётини таҳлил қилар экан, жамиятнинг асосий ишлаб чиқарувчи кучи, унинг раҳбари, энг илғор қисми — ишчилар синфининг сон ва сифат жиҳатдан ўсганлигига оид, деҳқонлар ҳаётида юз берган улуғвор ўзгаришларга оид, халқ зиёлилари, хотин-қизлар ҳаётига оид жуда кўп мисоллар келтиради. Социалистик демократиянинг ривожланиши, янги инсонни тарбиялаш, камол топтириш масалаларини кенг таҳлил қилади.

К. Лапкиннинг китобида партиянинг иқтисодий сиёсати ва саккизинчи беш йилликнинг якунлари чуқур таҳлил этилган. Ялпи ижтимоий маҳсулот ишлаб чиқаришдаги тараққиёт кўрсаткичлари, миллий даромаднинг, аҳоли реал даромадларининг, меҳнат унумдорлигининг ўсиш рақамлари келтирилган. Янги беш йилликда иқтисодий ўсишнинг вазифалари ва асосий йўналишлари КПСС XXIV съезди Директивалари асосида чуқур шарҳланган.

Ўртоқ И. Раҳматовнинг «КПСС XXIV съезди фан-техника тараққиётини жадаллаштириш тўғрисида» брошюраси қизиқарли фактларга бой. Унда фан-техника тараққиётини тезлаштириш, саноатни ривожлантириш, маҳсулот сифатини тубдан яхшилаш, фаннинг ишлаб чиқариш билан алоқаси, техника ижодкорлигини ривожлантириш, тежамкорлик, қўл меҳнатини механизациялаштириш, ишлаб чиқариш ва бошқаришни автоматлаштириш, фан-техника информациясини ривожлантириш масалалари хусусида тўхталинади.

Иқтисод фанлари доктори О. Ҳикматовнинг брошюрасида Ўзбекистон ССРда капитал маблағлар самарадорлигини оширишнинг баъзи масалалари ҳақида гап боради. Дарҳақиқат, капитал қурилиш ишлаб чиқарувчи кучларни ривожлантиришнинг моддий асоси ҳисобланади. Иқтисод фанлари доктори С. Хўжаевнинг китобчасида коммунистик партия иқтисодий сиёсатининг асосий масалалари таҳлил этилади. Уни варақласангиз, СССР халқ хўжалиги ривожланишининг турли босқичларида партиянинг иқтисодий сиёсати қандай амалга оширилганлиги, саккизинчи беш йилликда партиянинг иқтисодий сиёсати, КПСС XXIV съезди ва коммунистик қурилишнинг ҳозирги босқичида партиянинг иқтисодий сиёсати масалалари билан танишасиз. Иқтисод фанлари кандидати И. Муллажонов ўз китобида Ўзбекистонда меҳнат ресурсларидан рационал фойдаланиш масалаларини таҳлил қилган.

Профессорлардан Ҳ. Т. Турсуновнинг «КПСС XXIV съездининг жаҳоншумул-тарихий аҳамияти», Б. В. Лунининг «Тинчлик ва халқлар хавфсизлиги учун курашнинг олдинги сафида», А. Ф. Водолазскийнинг «Ленин партияси — совет халқининг жанговар авангарди», М. Мусаевнинг «КПСС XXIV съезди ва жаҳон революцион процесси масалалари», тарих фанлари доктори Ш. З. Саломованинг «Халқлар дўстлиги — бизнинг буюк ғалабамиз», тарих фанлари кандидатлари М. Искандаровнинг «КПСС XXIV съезди идеология ишининг ҳозирги босқичидаги вазифалари тўғрисида», Ч. Абутолиповнинг «Социализм мамлакатларининг дўстлиги ва ҳамкорлиги» ҳамда Э. Ғофуржоновнинг «КПСС XXIV съезди ва ёшларни коммунистик руҳда тарбиялаш» номли брошюралари ҳам партиямиз XXIV съезди қарорларини пропаганда қилишга бағишланган.

Брошюралар пропагандистлар, агитаторлар, лекторлар, партия, совет ҳамда комсомол ходимлари, партия ва комсомол сиёсий маориф раҳбарлари, тингловчилари учун яхши қўлланмадир.

О. АБДУРАҲМОНОВ.

Ўзбекистонда қозоқ адабиёти ва санъати декадаси олдидан

Социалистик Қозоғистоннинг пойтахти кун сайин ўз жамолини ўзгартирмоқда. Суратда сиз кўриб турган бу бино Абай номидаги Қозоғистон Давлат академик опера ва балет театри. Бу ерда қозоқ композиторларининг замонавий куй ва қўшиқлари билан бир қаторда дунё классикларининг дурдона асарлари ҳам ижро этилмоқда.

ЎзТАГ—ҚозТАГ фотоси.

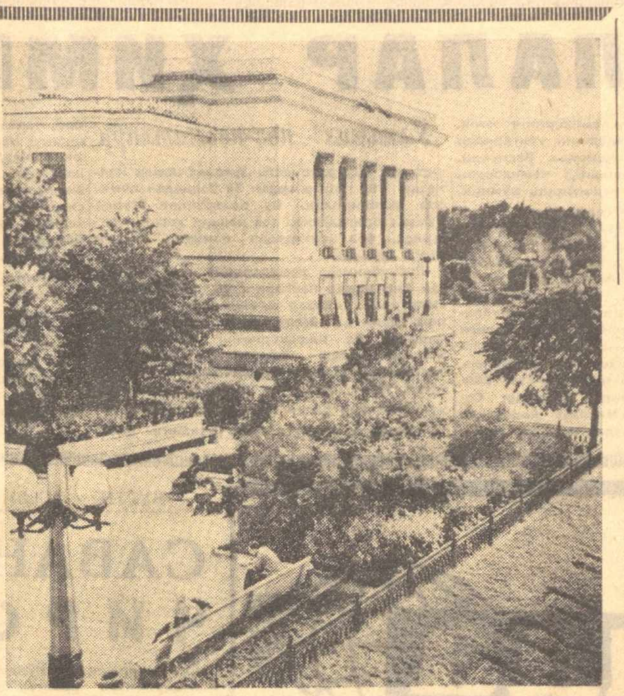

БУГУНГИ ОЛМАОТА

«Олмаота» қўноқ уйининг шинам хоналаридан бирида туриб, рўпарадаги шўх фонтанларга, муҳташам опера ва балет театри тепасидан салобат билан қад кўтариб турган Олатов қорликларига назар ташлар эканман, беихтиёр Олмаотанинг яқин ўтмиши ҳақидаги бир гап ёдимга келади. Уни яқин-яқинларда ҳам «каттагина қишлоқ» деб аташар экан. Энди-чи? Шаҳарнинг бугунги қиёфасини кўрганда кўз қувонади.

Қозоғистон — бепоён ўлка. Унинг территориясини — Олтой қорли чўққиларидан тортиб Каспий денгизигача бўлган масофани қуёш ҳам икки соат деганда босиб ўтади. Республиканинг жанубий воҳаларида ўрик оппоқ бўлиб гулласа, узоқ шимолда — Омск яқинида эса қор бўронлари тинмайди.

Совет ҳокимияти йилларида Қозоғистон республикаси халқ хўжалигининг, маданият ва фаннинг, умуман ҳаётнинг ҳамма жабҳаларида ҳам ўз майдони салобатига ўхшаш юксак ютуқларга эришди. Буни биз биргина пойтахт шаҳар — Олмаота мисолида ҳам кўрсак бўлади.

Бугунги Олмаота йирик замонавий шаҳар бўлиб, у мамлакатимизнинг катта саноат марказларидан биридир. Революциягача Верний шаҳрида ҳаммаси бўлиб 316 ишчи яшар эди. Ҳозир Қозоғистон пойтахти ишчи синфининг сони 222 мингдан ортиқ кишини ташкил этади. Олмаота корхоналари ишлаб чиқарган бир кунлик маҳсулот революциягача бутун Еттисувда бир йилда ишлаб чиқарилган ҳамма маҳсулот миқдоридан ҳам ошиб кетади. Олмаота фабрика ва заводлари, фирма ва комбинатлари ишлаб чиқарган маҳсулотларни Совет Иттифоқи маркаси остида дунёнинг 50 дан ортиқ мамлакатида учратиш мумкин.

Революциядан аввал Велецкий деган тадқиқотчи шундай деб ёзган эди: «Почта аравасида Еттисув областининг у бошидан бу бошигача бориш, масалан, Петербургдан Японияга саёҳат қилишдан кўра ҳам анча оғир ва машаққатлидир». Чоризм аҳоли ва айниқса маҳаллий аҳоли манфаатлари ҳақида қайғуришни хаёлига ҳам келтирмас эди. Шу ўринда яна бир ғаройиб фактни келтириб ўтсак. Қоронғи тушиши билан Верний шаҳри зимистонга чулғаниб кетар экан. Шаҳар кўчаларини ёритиш масаласи шаҳар думасида йиллаб муҳокама қилинар экан. Узоқ мунозаралардан кейин 1915 йилда шаҳар думаси чиқарган қуйидаги қарорга бир назар ташланг: «Кўчаларни ёритишга маблағ ажратилмасин, чунки аҳлоқи яхши граждандар кечқурунлари уйда ўтиришлари керак».

Олмаоталиклар билан суҳбатлашсангиз, шаҳар тарихидаги бу ва шунга ўхшаш қора лавҳалар билан бирга, маҳаллий халққа қайишган, шаҳарни обод қилишга бор куч ва истеъдодини сарфлаган илғор кишилар ҳақида ҳам фахрланиб гапириб беришади. Ҳукумат уйи рўпарасидаги ажойиб скверчада саксонларга бориб қолган зиёли бир оқсоқол билан гурунглашиб қолдим. У Олмаотани дарахтзорга буркаган, шу ташаббуснинг ҳақиқий жонкуяри бўлган ўрмончи олим Э. О. Баум ҳақида чуқур иззат ва ҳурмат билан ҳикоя қилиб берди.

Шаҳарликларнинг яна бир фахрланиб тилга оладиган гаплари Михаил Васильевич Фрунзе ҳақида. Кейинчалик атоқли саркарда бўлиб етишган ва доҳий Лениннинг энг яқин сафдошларидан бирига айланган Михаил Васильевич Фрунзе Верний шаҳрида таълим олган эди. М. В. Фрунзенинг отаси Василий Михайлович Фрунзе тўғрисидаги илиқ хотиралар ҳам ҳали-ҳали кекса оқсоқоллар қалбидан кетмайди. У Москва фельдшерлик мактабини битиргандан сўнг Туркистонга ҳарбий хизматга юборилади. Хизмат муддати тугагандан кейин Василий Михайлович Еттисувда қолади ва участка фельдшери бўлиб ишлайди. Василий Михайлович ўз даврининг илғор кишиси эди, у рус халқи билан қозоқ ва Россия империясидаги бошқа эзилган халқлар ўртасидаги чинакам дўстликнинг қизғин тарафдори эди.

Яхши кишилар орзу қилган ана шу дўстлик Ленин замонасида метиндек қарор топди. Шу дўстлик туфайли эллар, элатлар мисли кўрилмаган юксалиш йўлига кирди. Мана, биргина Олмаота шаҳри. Бир пайтлари Олмаотага Турксиб йўли орқали биринчи «Э-1441» локомотиви келганда, уни кўриш учун бутун шаҳар кўчиб чиққан эди. Бу паровоз ҳозир ҳам ўша даврлардан ёдгорлик сифатида сақлаб қўйилибди. Энди эса фақат пойтахт шаҳарнинг ўзида юздан ортиқ йирик заводлар, фабрикалар, комбинат ва фирмалар, умуман шаҳарда 300 га яқин турли хил саноат корхоналари ишлаб турибди.

Шаҳарлар ҳам худди одамларнинг ўзига ўхшайди! Уларнинг ҳар бирида ўзига хос қирра, ўзига хос характер, ўзига хос колорит сезилиб туради. Олмаотанинг анкетасини қуйидагича тўлдириш мумкин: ёши—ҳали жуда ёш, юздан сал ошди; аҳолиси — 800 минг кишига яқин; асосий белгилари — ҳамманинг ҳавасини келтирувчи яшил қиёфага бурканганлиги. Бу белгиларга яна ҳовли тўйларининг кўплигини ҳам қўшса бўлади. Ҳозир шаҳар ҳам энига, ҳам бўйига чўзиляпти. Яқин-яқинларда бир қаватли уйлар билан қопланган Олмаотада эндиликда кўпқаватли бинолар бўй чўзмоқда. Маълумотларга кўра, Олмаота шаҳрида ўртача ҳисоблаганда, ҳар куни 30 оила ҳовли тўйи ўтказмоқда. Бошқача қилиб айтганда, бу — йилига 50 минг кишига яқин шаҳарликлар ўз адресларини ўзгартириб, замонавий квартираларга кўчиб ўтмоқдалар, деган сўз. 50 минг кишининг бир йилда бир шаҳарда ҳовли тўйи ўтказиши айтишга осон гап! Бунда фақат уй-жой бинолари қуриш билангина иш битмайди, ахир. Шу биноларда яшовчилар учун мактаблар, шифохоналар, магазинлар, кинотеатрлар ҳам керак. Шуларни қўшиб ҳисобласак, партия ва ҳукуматимиз кишилар бахт-саодати учун қанчалик катта ғамхўрлик кўрсатаётганлигининг яна бир рамзини айни шу Олмаотада ҳам кўрамиз. Қуйидаги рақамларга диққат қилинг: Олмаота шаҳрида 120 дан ортиқ умумий таълим мактаблари бўлиб, уларда 120 мингга яқин ўғил-қиз билим олмоқда. Бир қанча мактаб-интернатлар, музика мактаблари, спорт мактаблари ёш авлод ихтиёрида. Олмаотани бемалол студент ёшлар шаҳарчаси дейиш мумкин. Пойтахт олий ўқув юртлари ва техникумлари ҳар йили халқ хўжалигига 30 минг кишидан ортиқ ёш мутахассисларни тайёрлаб бермоқда. Қозоғистон Давлат университетида ҳозирги кунда 600 кишидан ортиқ ўқитувчи, шу жумладан 320 дан ортиқ фан кандидати, юзлаб профессор ва фан докторлари, академик ва мухбир аъзолар хизмат қилмоқдалар. Олмаота тоғ металлургия институти, қишлоқ хўжалиги институти, медицина институти, ветеринария институти ва бошқа қатор олий ўқув юртлари халқ хўжалигига зарур бўлган мутахассис кадрларни йил сайин кўпроқ етиштириб бермоқдалар.

Абай майдонидаги В. И. Ленин номли маданият саройини кўрган киши ундан кўз узолмай туради. Сарой 2,5 минг томошабинга мўлжалланган. Бу ердаги кўп нарсалар кишини чинакамига қизиқтириб қўяди. Саройнинг улкан биноси, энг замонавий қурилмалари, ўзига хос архитектура формаси ва шуларга қўшимча равишда... оригинал кондицион ҳаво алмашиниши ҳар қанча мақтовга лойиқ. Қизиғи шундаки, бу улкан саройни салқин қилиб турган нарса электр қурилмалари асосида ишлайдиган совутиш аппаратлари эмас, балки Тянь-Шаньдан сизиб чиқувчи муздек булоқларнинг нафаси. Кичик Олмаота дарёси муз чўққиларидан бошланади. Бу дарёнинг суви ҳатто июннинг жазирама кунларида ҳам киши баданини кесиб юборади. Лойиҳачилар маданият саройини кондицион ҳаво билан таъминлашда ана шу сувдан фойдаланиш режасини туздилар. Бу — ҳам қулай ва ниҳоятда арзонга тушган иш бўлган.

Олмаотадаги кўп қаватли иморатларни биринчи бор кўрганимда, шаҳар тоққа яқин-ку, сейсмик район ҳисобланади, шундай баланд иморатларни қуриш ўринлимикан, деган савол туғилди. Чиндан ҳам шаҳар жойлашган районда ер қатламининг кучли қўзғалишлари эҳтимолдан узоқ эмас. Буни ўтмишда юз берган, катта талофатлар келтирган кучли зилзилалардан ҳам билиш мумкин. Шунинг учун яқин вақтларгача Олмаотада 4-5 қаватдан юқори иморат қурилмаган. Мутахассислар шаҳар территориясининг мукаммал микросейсмик харитасини тузиб чиққанларидан сўнг мана шундай замонавий уйлар қуриш мумкин, деган қатъий хулосага келинди.

Шаҳарнинг аҳоли учун қулайликлари ҳақида гап борар экан, «Социалистік Қазақстан» газетасининг ходими, ҳамроҳим Зейнулланинг қуйидаги фикрини келтириб ўтишни истайман:

— Агар сиз қишда келсангиз, кечки пайт йўллар устини кўкимтир дуд тутиб олганини кўрар эдингиз, — деди у. — Ёки шаҳар шимолидаги Кўктепага чиқиб, пастга назар ташласангиз, кулранг дока тортилгандек манзарани кўрасиз. Бунинг сабаби нимада? Сабаби: шаҳар оралаб кучли шамол оқимининг ўтмаслигида. Натижада тутунлар, чанг, бензин дуди соатлаб шаҳар теппасида туриб қолади. Шунинг учун ҳам кейинги йилларда янги микрорайонлар дарёлар қирғоғидаги шамол юрадиган территорияларда қуриляпти. Олмаотага эса шамол, шамол бўлганда ҳам кучли шамол жуда керак. Олимларимиз бу ҳақда ҳам бош қотиришяпти. Олатовнинг ҳаётбахш ҳавосини шаҳарга йўллаш борасида турли хил фикрлар илгари суриляпти. Бир кун бориб, бу фикрлар амалда қўлланилишига ишончимиз комил. Ана шунда музлардан сув олувчи булоқларнинг, хушбўй ўтлоқларнинг ва тоғ арчаларининг иси пойтахт шаҳримизга туну кун таралиб туради. Бундан ташқари, ҳозирча бошқа амалий тадбирлар ҳам кўриляпти. Шаҳар озодалигини сақлаш учун қатъий кураш бошланган. Ҳавони бузувчи кўпгина корхоналар шаҳардан ташқарига чиқарилди. Қардош Ўзбекистон юбораётган «зангори олов» Олмаотага келиши билан ҳамма фабрика ва заводлар шу ёқилғи асосида ишлашга ўтмоқда. Бу ҳам шаҳар ҳавосининг ифлосланишини анча камайтирди...

Бу юксалишлар замирида, сўзсиз, Қозоғистон фани қўлга киритган улкан ютуқлар ҳам ётади. Қозоқ олимлари орасидан Ленин мукофоти лауреатлари ва давлатимизнинг бошқа юксак мукофотларини олишга муваффақ бўлган кишилар етишиб чиққанлигининг ўзи республика фани катта йўлни босиб ўтганлигидан далолат беради. Ҳозир Қозоғистон Фанлар академиясида 24 илмий-тадқиқот институти мавжуд бўлиб, уларда 120 дан ортиқ фан доктори ва мингдан ортиқ фан кандидатлари иш олиб бормоқдалар. Революциягача Қозоғистон территориясининг фақат 6,4 процентигина ўрганилган эди. Ҳозирги кунга келиб, Қозоғистон геологлари ўзларининг илмий мактабларини яратдилар. К. И. Сатпаев, Ш. Есенов ва бошқа геолог олимларнинг номи мамлакатимиздагина эмас, балки дунёда ҳам машҳур бўлиб кетди. Тошкент Давлат университетида таълим олган, ядро физикаси бўйича Қозоғистоннинг йирик мутахассис олими ҳисобланган Ж. Такибаевнинг номи ҳам халқаро илмий справочникларда тез-тез учраб туради. Олмаотага борганимда у ерда тупроқшуносларнинг Бутуниттифоқ съезди ўтаётган экан. Дарвоқе, Олмаота анча йиллардан бери йирик илмий марказлардан бирига айланиб қолган. Бу ерда Осиё мамлакатларининг, БМТнинг кўпгина халқаро илмий семинарлари, конференциялари ўтказилди. 1966 йилда Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши доимий комиссиясининг атом энергиясидан тинч мақсадларда фойдаланишга бағишланган XI сессияси бўлиб ўтди...

Пойтахт шаҳарнинг маданий қиёфаси ҳам бутунлай ўзгариб кетган. Яқингинада фақатгина дўмбира жўрлигида ўлан айтиш халқнинг деярли бутун маданиятини ташкил этган юртда ҳозир замонавий қозоқ композиторларининг асарлари билан бир қаторда, дунё классиклари Чайковский, Бизе, Глинка ва бошқаларнинг шоҳ асарлари ҳам янграмоқда. Биз бу ўринда Ленин орденли Қозоғистон Давлат академик опера ва балет театри ҳақида гапиряпмиз.

Улкан қозоқ адабиёти эса катта-катта суҳбатларга мўл мавзу бўла олади...

Ҳозир куз. Шаҳар ўзгача латофат билан ўзини кўз-кўз қилмоқда. Тубидаги ҳар бир тошини санаш мумкин бўлган булоқлар, дарёларнинг нафосатини соатлаб томоша қилсанг ҳам тўймайсан. Шаҳар бозорига кириб, қаёққа қарашга шошиб қоласан.

Мана шу тўкин-сочин куз фаслида Ўзбекистонда қардош Қозоғистон ССР адабиёт ва маданият ходимларининг дўстлик декадаси бошланай деяпти. Ўзбекистон меҳнаткашлари ҳам қозоқ дўстларини тўкин дастурхонлари сингари очиқ қалб билан кутиб оладилар. Бу декада халқларимиз ўртасидаги қардошларча дўстликнинг яна бир унутилмас тантанаси бўлади.

Ўктам УСМОНОВ.
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбири.
Олмаота — Тошкент.

ҚОЗОҚ МАҚОЛЛАРИ

Бирлик бўлмай,
Тириклик бўлмайди.

Оға-ини тотув бўлса — от кўп,
Овсинлар тотув бўлса — ош кўп.

Яхшини мақтасанг ярашади,
Ёмонни мақтасанг адашади.

Ҳунар — оқиб ётган булоқ,
Илм — ёниб турган чироқ.

Мактаб — кема,
Илм — денгиз.

Ўқиш — илм булоғи,
Илм — ҳаёт чироғи.

Ўқисанг — ўзасан,
Ўқимасанг — тўзасан.

Қиз асрай билмаган
Тул этади,

Ўғил асрай билмаган
Қул этади.

Эшик кўрганни олма,
Бешик кўрганни ол.

Қўйчи кўп бўлса,
Қўй ҳаром ўлар.

Бош икков бўлмай,
Мол икков бўлмас.

Сўз отаси — қулоқ,
Йўл отаси — туёқ,
Сув отаси — булоқ.

Кўп сўз — кумуш,
Оз сўз — олтин.

Эл оғасиз бўлмас,
Тўн ёқасиз бўлмас.

Қалдибек СЕЙДОНОВ таржимаси.

МЕҲНАТНИ ИЛМИЙ УЮШТИРИШ

Мирзачўл совхозларида пахтани машинада теришда меҳнатни илмий уюштириш, деган варақа чиқарилди. «Голодностепстрой» бошқармасининг меҳнатни илмий уюштириш штаби нашр этаётган бу варақада хўжалик ҳисобидаги 30-участкада Аҳмад Турсунов бригадаси механизаторларининг иш тажрибаси ҳикоя қилиб берилган. Машиналарни группа методи билан ишлатиш ва пахтани тайёрлаш пунктига элтиб бериш чоғида меҳнатни пухта ташкил этиш туфайли бригада пахтани машинада териб олиш планини Сирдарё областида биринчи бўлиб бажарди. Давлатга 105 тонна пахта топширилди.

«ВЛКСМ XV съезди» совхозидаги механик-ҳайдовчи Улжабой Қодировнинг иши тўғрисида ҳам варақада ҳикоя қилиб берилган. Бу бир кунда икки қаторли машина билан 14 тоннадан пахта термоқда.

Агрегатлар ишини қандай қилиб яхшилаш, пахта териш машиналарига техника хизмати кўрсатишни қандай қилиб тўғри уюштириш ҳақида варақада фойдали тавсиялар берилган.

Бундай варақаларни ҳар куни чиқариб туришга қарор қилинди. (ЎзТАГ).

АГИТАТОРЛАР ГРУППАСИ

Хўжайли район партия комитети партия XXIV съезди қарорларини оммага тушунтириш мақсадида турли касб эгаларидан иборат агитаторлар группаси ташкил қилди. Ҳозир 40 дан ошиқ сиёсий докладчи, 300 сиёсий ахборотчи, 35 штатсиз лектор «Съезд қарорлари — оммага» шиори остида район хўжаликларида иш олиб бораётирлар.

Р. НАХАТОВ.

«САМАРҚАНДЛИК СОҲИБЖАМОЛ»

Тошкентдаги 1-мебель фабрикасининг ҳунармандлари гул ўйиб ишлаган «Ёш раққоса», «Ёшлик» номи билан аталган мебеллари, Олмалиқ мебелчиларининг халқ эртаклари асосида ишлаган «Айиқ ва айиқча», «Қалб амри билан» деган эсдалик учун тақдим этишга мўлжалланган буюмлари, Ўзбекистон техника-тажриба базаси усталарининг «Самарқандлик соҳибжамол» ва «Алдар кўса» шамдони москваликлар мақтовига сазовор бўлди.

СССР Халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмаси «Ўрмон хўжалиги ва ўрмон саноати» павильонида мамлакатимиз савдо фирмаларининг маҳсулотлари намойиш қилинди. Ўзбекистон усталари ижод қилган мебель ва совғабоп буюмларга кўплаб буюртмалар олинди.

Д. БЕРНАРД.

АХБОРОТ
БИЗГА ЁЗАДИЛАР

НАМУНАЛИ ШИФОХОНА

Бухоро областида шифохоналар қурилишига катта аҳамият берилаётир. Яқинда 350 ўринли янги тўрт қаватли шаҳар шифохонаси фойдаланишга топширилди. Шифохонанинг биринчи қаватида қон қуйиш станцияси, болалар поликлиникаси, биология ва бактериология лабораториялари жойлашган. Шифохонада жарроҳлик, неврология, рентгенология, гинекология бўлимлари бор. Болалар учун алоҳида бўлим очиш мўлжалланди. Шифохона ҳузуридаги амбулатория бир кунда 500 кишига хизмат қила олади.

И. СИМХАЕВ.

ҲАВАСКОРЛАР МУВАФФАҚИЯТИ

Пахтаобод районидаги Энгельс номли колхознинг бадиий ҳаваскорлари ўзларининг дилрабо қўшиқ ва жозибали рақслари билан санъат мухлислари орасида шуҳрат қозонмоқдалар. Улар область, республика кўрикларида муваффақият қозондилар. Москвада бўлган қовун сайлида ҳам иштирок этиш ҳуқуқига эга бўлишди.

О. ШОДМОНАЛИЕВ.

* * *

Бундай хушхабарларни яна редакциямизга самарқандлик О. ҲАҚБЕРДИЕВ, Я. АҲМЕДОВ, гулистонлик Ю. АБДУАЛИМОВ, андижонлик Х. БУТАЕВ, Д. РАЗЗОҚОВА, бухоролик Р. РАҲИМОВА, тошкентлик Н. ВАЛИЕВ, қашқадарёлик Ж. БОЙМИРОВ, наманганлик Н. ХОЛИҚОВА, хоразмлик А. МАДАМИНОВ ўртоқлар ҳам йўллаганлар.

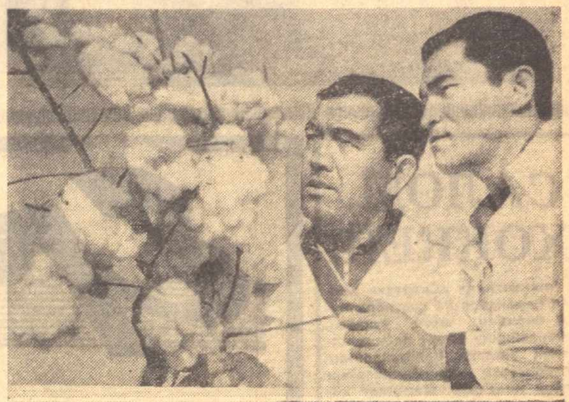

Бутуниттифоқ пахтачилик илмий-текшириш институтининг Андижон филиали илмий ходимлари пахтанинг янги тезпишар, юқори ҳосилли навини яратиш устида ишламоқдалар. Суратда: ана шу катта ишда қатнашаётган кишилар — биология фанлари кандидати З. Усмонов ва илмий ходим Қ. Усмонов. Ўртадаги суратда эса Андижондаги «Электроаппарат» заводининг илғор ишчиси А. Ҳасанов. Тўққизинчи беш йилликдаги шахсий топшириғини муддатидан анча олдин бажаришга аҳд қилган бу слесарь ҳозир 1972 йил ҳисобига ишламоқда. Пастдаги суратда эса Олмалиқ шаҳридаги кўпгина саноат объектларини қуришда иштирок этган тажрибали монтажчи П. Нефедов. Бинокор шу кунларда шаҳардаги мис заводининг иккинчи навбатини қуришда қатнашмоқда.

В. Сироткин фотолари.

ЯШИЛ БОЙЛИК

Бўстонлиқ район ўрмон хўжалиги ходимларини яшил бойлик бунёдкорлари дейишади. Дарҳақиқат бу жуда тўғри гап. Негаки, ўрмончилар табиатни ўзгартириш, бўмбўш ётган жойларда боғ-роғлар барпо этиш, умуман, кўпроқ мевали ва манзарали дарахтлар экишга алоҳида эътибор беришяпти.

Ўрмон хўжалиги коллективи яшил бойлик ҳисобланган дарахтзорлар майдонини юз минг гектарга етказди. Калинин номли колхознинг фойдаланишга яроқсиз ерларида 200 гектар, Жданов номли колхозда — 150 гектар, «Қозоғистон ССР 30 йиллиги» колхозида 100 гектар янги боғлар барпо этилди 1000 гектар боғлар эса ҳосилга кирди.

Дарахтзорларни, сўлим боғ-роғларни кўпайтиришда Борис Бай, Анатолий Моисеенков, Яков Вотчель каби механизаторлар жонбозлик кўрсатишяпти. Уларни сиз ҳамиша тоғ этакларида, фойдаланилмай ётган ерларда ниҳол ўтказиш билан банд бўлган пайтларида учратасиз.

Ўрмончилар яшил бойликларни кўпайтириш билан бирга меҳнаткашлар дастурхонига кўплаб нозне ъматлар ҳам етказиб беришяпти. Улар ҳозиргача 105 тонна мева топшириб, йиллик планни ошириб адо этдилар. Ўртоқ Мирҳидой Носиров раҳбарлик қилаётган бу аҳил коллектив ўлкамизни боғроғларга буркаш каби олийжаноб ишга муносиб ҳисса қўшаётир.

А. АСИЛОВ.

ЯНГИ ПАХТА ПУНКТИ

Сирдарё область Дўстлик районидаги «Октябрь 50 йиллиги» совхози территориясида янги пахта пункти ишга тушди. Бу пунктни «Мирзачулсовхозстрой» трестига қарашли 12-механизациялашган кўчма колонна қуриб берди.

Пункт янги ҳосилни қабул қила бошлади. «Октябрь 50 йиллиги», «Комсомол» совхозларидан бир неча юз тонна «оқ олтин» келтирилди. Пункт бу йил 12 минг тонна пахта қабул қилади.

УЛКАН ХИРМОН УЧУН

Республика районларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида 1971 йил 21 сентябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи стун — районлар; иккинчи стун — мавсум бошидан буён; учинчи стун — мавсум бошидан буён машинада.

ҚАШҚАДАРЁ ОБЛАСТИ		
Яккабоғ	61,30	42,34
Китоб	60,01	27,20
Шахрисабз	53,46	17,49
Чироқчи	43,83	20,15
Ғузор	37,32	14,49
Қарши	31,11	12,18
Қамаши	29,00	14,60
Ульянов	25,49	6,32
Косон	25,19	13,08
СУРХОНДАРЁ ОБЛАСТИ		
Шеробод	52,80	76,92
Сариосиё	40,92	17,34
Жарқўрғон	39,16	30,61
Гагарин	36,63	58,77
Денов	34,03	11,45
Шўрчи	34,00	16,43
Термиз	29,15	9,45
Бойсун	28,75	—
АНДИЖОН ОБЛАСТИ		
Ленин	43,83	2,27
Андижон	38,00	1,63
Москва	30,56	0,73
Бўз	28,38	17,49
Пахтаобод	26,76	4,74
Марҳамат	25,38	2,54
Хўжаобод	25,20	0,77
Избоскан	24,15	7,74
Балиқчи	23,23	1,55
Қўрғонтепа	16,33	2,80
ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ		
Ўрта Чирчиқ	34,67	32,93
Бекобод	31,66	27,67
Юқори Чирчиқ	29,30	41,95
Пискент	28,10	20,48
Бўка	22,56	19,34
Янгийўл	21,05	6,08
Оққўрғон	19,27	16,86
БУХОРО ОБЛАСТИ		
Ромитан	34,13	21,21
Қоракўл	31,08	20,27
Бухоро	29,78	14,94
Шофиркон	28,89	14,22
Свердлов	25,34	12,61
Ғиждувон	21,40	8,51
Коғон	17,87	11,21
Вобкент	17,33	9,88
Қизилтепа	17,22	11,61
Навоий	11,68	3,97
СИРДАРЁ ОБЛАСТИ		
Жиззах	55,57	68,43
Дўстлик	34,81	50,72
Янгиер	30,35	38,51
Ворошилов	28,07	19,06
Мирзачўл	24,61	41,27
Гулистон	20,21	11,20
Боёвут	15,63	8,55
Пахтакор	14,36	20,85
Ильич	13,86	19,06
Сирдарё	12,54	2,85
Оқ олтин	11,64	14,83
НАМАНГАН ОБЛАСТИ		
Янгиқўрғон	33,56	2,13
Наманган	26,30	5,89
Тўрақўрғон	26,11	2,91
Поп	24,00	6,32
Уйчи	21,72	4,54
Чуст	20,74	5,24
Задарё	17,75	15,32
Учқўрғон	17,50	1,08
ФАРҒОНА ОБЛАСТИ		
Киров	31,26	10,70
Ленинград	26,07	1,22
Ўзбекистон	25,70	7,50
Қува	24,50	1,73
Риштон	21,43	2,10
Бағдод	20,98	1,10
Фарғона	20,07	0,14
Олтиариқ	17,91	2,87
Фрунзе	16,95	5,13
Охунбобоев	16,17	0,34
САМАРҚАНД ОБЛАСТИ		
Ғаллаорол	29,36	1,00
Жомбой	24,81	10,15
Иштихон	24,07	7,44
Пайариқ	21,76	9,83
Оқдарё	17,02	1,81
Хатирчи	16,59	5,72
Булунғур	16,44	0,83
Ургут	15,07	—
Самарқанд	12,81	—
Каттақўрғон	12,44	2,51
Пастдарғом	11,95	0,11
Нарпай	11,23	0,77
Бахмал	2,20	—
ХОРАЗМ ОБЛАСТИ		
Боғот	11,66	0,06
Шовот	10,45	0,22
Янгиариқ	9,74	0,19
Хазорасп	9,21	—
Гурлан	8,27	0,09
Хива	8,22	0,11
Қўшкўпир	7,53	—
Урганч	7,43	—
ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССР		
Беруний	13,39	0,51
Амударё	11,23	0,04
Тўрткўл	9,54	—
Хўжайли	9,34	0,04
Қўнғирот	6,11	—
Шуманай	3,85	—
Нукус	3,52	—
Ленинобод	3,22	—
Тахтакўпир	2,72	0,06
Чимбой	2,45	0,04
Кегайли	1,35	—

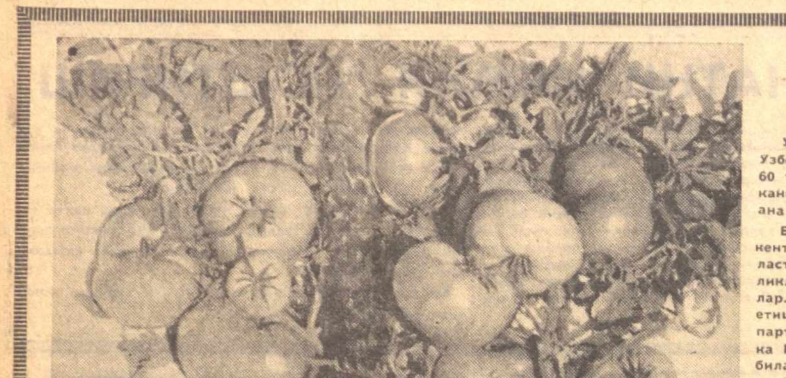

ДАЛАЛАР ҲИММАТИ

Ўлкамиз ноз-неъматлари

Ўзбекистон тупроғи - помидорнинг кони. Ўзбек деҳқонлари помидорнинг гектаридан 60 тоннагача ҳосил олишмоқда. Республиканинг ҳамма хўжаликларида помидордан ана шундай мўл ҳосил етиштириш мумкин.

Бу йил ҳам помидор сероб бўлди. Тошкент, Самарқанд, Наманган, Фарғона областларидаги бир қатор сабзавоткор хўжаликлар помидордан мўл ҳосил етиштирдилар. Ўтган йили сабзавотдан мўл ҳосил етиштирганлиги учун Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Советининг фахрий ёрлиги билан мукофотланган Наманган районидаги Тельман номли колхознинг соҳибкорлари 400 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 40 тоннадан помидор олдилар. Самарқанд районидаги «Москва» колхозида эса гектаридан 42 тоннадан помидор етиштирилди. Шу райондаги Энгельс номли колхозда 100 гектар ердан 59 тоннадан помидор топширилди. Бу колхознинг Мурод Умаров бригадасида эса рекорд ҳосил — гектаридан 603 центнердан помидор ҳосили териб олинди!

Республикада помидорнинг кенг тарқалган бир қанча навлари бор. «Будёновка», «Марғилоб», «Бозор мўъжизаси», «Тошкент помидори» ва айниқса Юсупов навлари машҳур. Ўз ижодкорининг номи билан аталган Юсупов помидорлари экилмаган биронта хўжалик республикада топилмаса керак. Помидорнинг бу нави ўзининг қатор хусусиятлари билан ажралиб туради. У ўрта пишар ва серҳосилдир. Тузлашга жуда боп, таъми узоқ вақт бузилмайди. Селекционер Карим Юсупов помидорнинг бу навини «Марғилоб» ва «Бозор мўъжизаси» навларини бир-бирига чатиштириш йўли билан яратган. Юсупов помидорлари серҳосилликда ҳам афзалликка эга. Унинг гектаридан 600 центнергача ҳосил олинмоқда. Помидор шарбатини айтмайсизми. Минг дардга даво!

Помидорнинг асли ватани узоқ ўлкаларда бўлса ҳам у Ўзбекистонда ўзининг иккинчи ватанини топди. Республикамиз тупроғи помидорбоплиги билан ҳам ажралиб туради. Ҳозир республикамизда йилнинг тўрт фаслида ҳам помидордан мўл ҳосил олинмоқда. Дастурхон безаги — қирмизи ранг, серэт, шарбатли помидорлар сероб бўлаверсин.

У. ШАРОПОВ, Ю. ЗИЁДОВ.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

13.00 — МОСКВА, 17.55 — ТОШКЕНТ. 18.00 — Ахборот. Ўзбек тилида: 18.15 — «Қизил галстук», 18.55 — Ўзбекистонда қозоқ адабиёти ва санъати декадаси олдидан. Телефильм. 19.15 — Фан ишлаб чиқаришга, 19.45 — Ғижжак тароналари. 20.25 — Ахборот, 20.45 — Телетеатр, 22.00 — МОСКВА. 22.30 — Футбол: СССР — ШИМОЛИЙ ИРЛАНДИЯ.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

17.25 — МОСКВА. 22.00 — ТОШКЕНТ. 22.45 — Кочубей (бадиий фильм).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

19.00 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари, 19.40 — Беш йиллик илғорлари, 20.00 — Шаҳримиз меҳмонлари, 21.10 — Менинг қизим (бадиий фильм).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 22/IX да **Корсар**, 23/IX да **Флория Тоска**, 24/IX да **Майсаранинг иши**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **Москва Давлат цирки артистларининг гастроллари.**

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Ун икки стул (2 серия) — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Дунё (2 серия — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ, НАВОИЙ номли, «ВОСТОК», «ЧАЙКА», «СПУТНИК», «МОСКВА», «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун).

Розмари — «ЎЗБЕКИСТОН» (жуфт соатларда).

Ҳалокатли хато — КЎКЧА» (кундуз ва кечқурун).

Менинг етти ўғлоним... — ҲАМЗА номли (тоқ соатларда).

Музика садолари (2-серия) — «МОСКВА» (кеч соат 8.40 минутда).

Сариқ чемоданчанинг саргузашти — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда).

ЁЗГИ БИНОДА

Дунё (2-серия) — «ХИВА».

САЛОМ, ХОККЕЙ!

Тошкентнинг «Спартак» хоккей командаси 20 сентябрь куни биринчи матч ўтказди. «Юбилейний» спорт залида яхмалак эгалари Қарағанданинг «Строитель» хоккейчиларини қабул қилдилар. Матчнинг ҳисобини сўрасангиз...

Лекин сирасини айтганда гап дарвозага киритилган ва ўтказиб юборилган шайбаларнинг ҳисобида эмас. Умуман олганда бу учрашув ҳақида хабар берилмаслиги ҳам мумкин эди.

Бироқ, ҳар ҳолда бу — биринчи матч бўлганлиги учун тренерлар залдан мухбирга жой беришга рози бўлишди.

Шундай қилиб, мамлакатдаги хоккей судьялари орасида энг яхшиси ҳисобланган халқаро тоифадаги арбитр Лев Гусев рақибларни яхмалакка чорлади. Ҳуштак чалиниши билан шайба ўйинга ташланди...

Лев Гусев ҳозир катта тренер Геннадий Андрианов билан биргаликда Тошкентнинг «Спартак» командасига устозлик қилмоқда. Лекин шундай бўлса ҳам судья ўз талабаларига икки ҳисса ортиқ талабчанлик қилди.

Тажрибали ва ёш ўйинчиларни синаб кўриш, айрим бўғинларни текшириб кўриш, спортчиларнинг жисмоний ва техникавий тайёргарлик даражасини имтиҳондан ўтказиш керак эди.

Тошкентлик Борис Куринний рақиблар дарвозасига биринчи шайбани, унинг ўртоғи Борис Новиков эса иккинчи шайбани киритди. Лекин қарағандаликларнинг тажрибаси кўпроқ эди — бу команда мамлакат чемпионатларида анча йилдан бери қатнашиб келмоқда. Меҳмонлар ҳисобни тенглаштирдилар. Сўнгра эса командалар яна биттадан шайба киритишди. Ҳисоб 3:3.

Ўйиннинг иккинчи даврида тренерлар «бешлик»ларнинг турли составларини текшириб кўришга қарор бердилар. Гарчи меҳмонлар тўртта шайба киритиб, тошкентликлар битта ҳам шайба кирита олмаган бўлсаларда, ўйинчиларнинг турли составлари иккинчи даврнинг охиригача синаб кўрилаверди.

Сўнгги даврда тренерларнинг устунлиги ўзини кўрсатди — яхмалак эгалари қарағандаликлардан устунлик қила бошладилар. Бу даврда рақиблар икки шайба киритган бўлсалар, спартакчилар уч шайба киритдилар. (Шайбаларни тошкентликлардан Борис Новиков, Виктор Пашнин ва тренерларнинг ўйновчи ёрдамчиси Александр Санеев киритдилар). Матч меҳмонлар фойдасига 9:6 ҳисобида тугади. Аммо тренерлар матч якунидан мамнун бўлдилар, чунки аҳил коллектив вужудга кела бошлади, бутун кучни сарфлаб ўйнаш иштиёқи сезилиб турди, энг муҳими эса ҳар бир хоккейчи спорт маҳоратининг қайси соҳасини кўпроқ ривожлантириш зарурлигини равшан тушуниб олди.

Е. ЕФИМОВ,
ЎзТАГ мухбири.

Ер юзида

У ТАН ДОКЛАДИ

НЬЮ-ЙОРК, (ТАСС). Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Бош секретари 21 сентябрда иш бошлаган Бош Ассамблеянинг XXVI сессияси муҳокамасига Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг фаолияти тўғрисида тақдим этган ҳисобот докладининг кириш қисмида, тинчликни ва халқаро хавфсизликни мустаҳкамлаш Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг марказий вазифаси бўлиб қолмоқда, деди.

У Тан, куч қўлланмаслик ёки куч қўлланмоқчи бўлиб таҳдид қилмаслик принципига ва халқаро низоларни тинч воситалар билан ҳал этиш принципига барча давлатларнинг қаттиқ риоя қилиши зарур, деб уқтириб ўтди. Бирлашган Миллатлар Ташкилоти, деди у, халқаро тинчликни сақлаб туриш масаласида четда турмаслиги лозим.

Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Бош секретари халқаро хавфсизликни мустаҳкамлаш тўғрисида Совет Иттифоқининг ва бошқа социалистик мамлакатларнинг ташаббуси билан аввалги сессияда қабул қилинган декларациянинг аҳамиятига юксак баҳо берди. Бу декларациянинг аҳамияти шу билан белгиланадики, деди у, унда халқаро тинчликни ва хавфсизликни сақлаб туришга доир фаолиятнинг мукаммал ва кенг программаси баён қилиб берилган. Бу тинчлик программасидир, бу программани самарали равишда амалга ошириш халқаро муносабатларда тубли ўзгаришларга олиб келади.

Муносабатларни яхшиламоқ ва энг кескин масалалардаги хавф-хатарни камайтирмоқ учун буюк давлатлар куч ва ғайрат сарфлаганликларини У Тан қайд қилиб ўтди. Буюк давлатлар, дейилади У Таннинг докладида, ядро синовларини қисман тақиқлаш тўғрисида, ялпи қирғин қуролини космик фазода жойлаштиришни тақиқлаш тўғрисида келишиб олишга, шунингдек бошқа айрим масалалар тўғрисида битимга келишга муваффақ бўлдилар.

Ўтган ўн йил ичида, дейилади докладда, Европадаги кескинлик юмшаб қолди, Германия масаласидаги олдинга силжиш ва Ғарбий Берлинга доир тўрт давлат битими тузилганлиги кескинликни юмшатишнинг энг юқори нуқтаси бўлди. Европа хавфсизлиги масалаларига бағишлаб кўпдан бери планлаштириб қўйилган кенгаш ниҳоят чақирилади деб умид қилиш мумкин.

Қуролсизланиш соҳасида кейинги ўн йил ичида бешта катта шартнома имзоланганлиги, деди У Тан, ажойиб муваффақият бўлди. Барча ядроли давлатларнинг бурчи шуки, дейилади докладда, улар бутун ядро қуролини батамом тақиқлаш ва йўқ қилиб ташлашнинг амалий программасини ишлаб чиқишлари ва амалга оширишлари керак.

Бош секретарь Ҳинди-Хитойдаги уруш давом этаётганлиги хусусида ўзининг ғоят ташвишланаётганлигини изҳор қилди. Бу ярим оролда, дейилади докладда, уруш ҳануз давом этмоқда. Бегуноҳ одамлар бошига таҳдид солаётган қирғин воситаларидан муттасил фойдаланиш ҳануз кўпайиб бораётганлиги кейинги йиллар давомидаги кўнгилсиз ҳодиса бўлди.

Вьетнам халқларига ўз иродасини четдан ҳеч кимни аралаштирмай бемалол изҳор этиш ҳуқуқи берилмас экан, бу райондаги фожиона аҳволга чек қўйиб бўлмайди, дейилади докладда. Лаосни бомбардимон қилиш давом эттирилаверар экан, ундаги можарони ҳам ҳал қилиб бўлмайди. Камбоджа халқи тортаётган ва биз ўзимиз кўриб турган кулфатларни ҳам ҳеч қандай стратегик манфаатлар ёки бошқа манфаатлар билан оқлаш мумкин эмас. Ҳинди-Хитой мамлакатлари чет давлатларнинг аралашувидан халос қилиниши лозим.

Яқин Шарққа юборилган махсус вакил Г. Ярринг ўз ишини яна бошлаб юборганлиги натижасида туғилган умидлар пуч бўлиб чиқди, дейилади У Таннинг докладида. Миср Араб Республикаси Ярринг меморандумида таклиф қилинган конкрет мажбуриятларни ўз зиммасига олишга рози бўлди, бироқ Исроил бу меморандумга шу вақтгача жавоб бергани йўқ. Исроил ўз қўшинларини олиб чиқиб кетиш масаласида позициясини ўзгартирмас экан, деди У Тан, музокараларни яна бошлаб юборишга уриниш натижа бермаса керак.

У Тан Жанубий Африкада аҳвол ёмонлашиб бораётганлигини, у ерда ирқий камситиш давлат сиёсати даражасига кўтарилганлигини, бундай сиёсатга қарши бўлганларга нисбатан шафқатсиз репрессия чоралари кўрилаётганлигини ҳаяжонланиб қайд қилиб ўтди. Жанубий Африка, дейилади докладда, Намибияни қонунга хилоф равишда оккупация қилиб туришни давом эттирмоқда, Жанубий Родезиядаги озчиликнинг ирқчилик режимига ёрдам бермоқда. Анголада ва Мозамбикда мустамлакачилик уруши олиб бораётган Португалия ҳукумати билан ҳамкорликни кучайтирмоқда.

Жанубий Африка ҳукумати билан ҳамкорликни давом эттираётган ва шу тариқа унга ҳарбий ёрдамни кучайтираётган давлатларнинг ҳаракатларини У Тан қоралади. Шу билан бирга у эслатиб ўтдики, Жанубий Африкага ҳарбий ускуналар етказиб беришга Англия қарор қилганлигини Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг бир неча органи қайта-қайта қоралайди. Мустамлакачилик қолдиқларининг сақланиб туриши, дейилади докладда, Бирлашган Миллатлар Ташкилотига қилинаётган дағдаға бўлиб турибди.

У Тан Хитой Халқ Республикасининг Бирлашган Миллатлар Ташкилотидаги қонуний ҳуқуқларини қайта тиклаш зарурлигини уқтириб ўтди.

КОНГРЕСС ТАМОМ БЎЛДИ

ВЕНА, 20 сентябрь. (ТАСС). Вена яқинидаги Бабен деган жойда биофизика проблемаларига бағишланган биринчи Европа конгресси тамом бўлди. Конгрессда Европанинг кўп мамлакатларида физика, химия, биология ва медицина соҳасида ишловчи 1000 дан ортиқ олим ва мутахассис қатнашди.

Конгресс қатнашчилари орасида Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатларнинг таниқли олимлари ҳам бор эди.

Конгресс биофизикани ривожлантиришнинг турли масалаларини муҳокама қилди. Бу йиғин 1972 йил августида Москвада ўтказиладиган биофизикларнинг улкан халқаро конгрессига тайёргарлик бўлиб ҳам хизмат қилди.

БУГУН — МАЛИ МУСТАҚИЛЛИГИ КУНИ

САВАННАДАГИ ЧИРОҚЛАР

Кеч кирмоқда. Йўлдошим Мамаду билан Сенегал дарёси соҳилида қуёш ботишини кутиб ўтирибмиз. Ана у уфқ орқасига яширинди. Бир оздан кейин Африка осмони қоронғилашиб, дастлабки юлдузлар милтиллай бошлади.

— Томоша тугади, — деди оҳиста Мамаду.

Мамаду рус тилида яхши гапиради. Мопти шаҳрида туғилган бу йигит Совет Иттифоқи Мали Республикасига цемент заводи қуришда ёрдам беришини эшитиши биланоқ бу ерга келибди. Бир йилдан кейин эса уни бир неча ёш малилик ишчилар билан биргаликда ўқиш учун СССРга юборишибди. Мамаду СССРдан ватанига цементчи мутахассислигини ўрганиб қайтди.

— Агар сиз авваллари бу ерда нима бўлганини кўрганингизда эди, — дейди Мамаду.— Ҳозир анаву завод турган ерда тиканли чакалак ўсиб ётарди. У ердан ўтиш жуда қийин, борди-ю, оёқ босадиган бўлсангиз илонга ёки чиёнга дуч келардингиз. Бунинг устига куйдирувчи иссиқни айтмайсизми... Бизнинг дўстларимиз — совет мутахассислари иссиқда жуда қийналдилар. Лекин бирор марта ҳам шикоят қилишганини эшитмадим. Аксинча бизнинг кўнглимизни кўтариб туришди.

Бутунлай қоронғи чўкканда биз тор йўлакдан қишлоққа қараб юрдик. Ўсиқ ўт-ўланлар орасида нимадир шитирлайди.

— Қаранг, — деди кутилмаганда Мамаду. Мен у кўрсатган томонга қарадим.

Ху, пастликда сон-саноқсиз чироқлар порлар эди. Улар заводдан қишлоққа қараб тизилиб [illegible] кўчаланинг [illegible]рилган эди.

— Қандай соз! — дейди қувониб Мамаду, — саваннада электр «қуёши». Бу бизнинг завод.

Дакар — Нигер темир йўлига туташиб кетган Диаму қишлоғи бугунги кунда ҳар бир малилик тушунчасида республика оғир индустрияси — цемент заводи бўлиб гавдаланади Мана икки йилдирки, темир йўл станцияларида шу заводда тайёрланган цементни ортиб кетаётган вагонларни учратиш мумкин.

Баҳорда область маркази Кайда областлараро савдо-саноат ярмаркаси очилган эди. Унда Диамудаги цемент заводи ҳам ўз маҳсулоти билан иштирок этди. Ярмаркада завод учун ишлатиладиган хомашё, тайёр маҳсулотлар, ускуналар лойиҳаси, шунингдек, ишчиларнинг меҳнати ва дам олишини акс эттирувчи фотостендлар намойиш этилди. Ярмарканинг очилишига кўпгина қўшни Африка мамлакатларидан меҳмонлар келишди. Улар бу ердан жуда катта таассуротлар билан қайтишди. Ярмарка жюриси биринчи мукофотни якдиллик билан цементчилар экспозициясига берди.

Завод илк бор цемент берган кундан, 1969 йилнинг октябридан бошлаб бугунга қадар юзлаб малилик йигит ва қизлар бу ерда ишчи мутахассислигини ўргандилар. Эндиликда кўпгина цехларда малиликлар совет консультантларининг ёрдамисиз ишламоқдалар.

Мали ва совет ишчиларининг ҳамкорлигида қурилган цемент заводи халқларимиз дўстлигининг рамзи бўлиб қолди. Буни мамлакат матбуоти ҳам зўр қониқиш билан таъкидламоқда. Газетанинг қайд қилишича Мали Республикаси билан Совет Иттифоқи ўртасида бундан кейин бўладиган иқтисодий ҳамкорлик учун қулай шароит вужудга келтириш ана шу заводдан бошланган эди.

Ю. ВЕРЕШЧАГИН.
(АПН).

АҚШнинг Ғарбий Германия ва Ғарбий Берлиндаги қўшинларининг негр ҳарбий хизматчилари ирқий камситишга қарши чиқмоқдалар. Суратда: АҚШ армиясининг бир гуруҳ ҳарбий хизматчилари — негрлар Ғарбий Берлиндаги «Мак Нэйр» казармаси олдида ирқий тенгсизликка қарши намойиш ўтказмоқдалар.

«Дейли Уорлд» газетасидан олинган сурат. (ТАСС).

ТЕЛЕТАЙП ХАБАРЛАРИ

✦ **НЬЮ-ЙОРК.** Совет Иттифоқи делегациясининг бошлиғи СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг XXVI сессияси ишида қатнашмоқ учун Нью-Йоркка келди.

Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг XXVI сессиясида қатнашмоқ учун Украина ССР делегациясининг бошлиғи, Украина ССР ташқи ишлар министри Г. Г. Шевель ва Белоруссия ССР делегациясининг бошлиғи, Белоруссия ССР ташқи ишлар министри А. Е. Гуринович ҳам Нью-Йоркка келдилар.

✦ **ВАРШАВА.** Польшанинг маъмурий маркази Зелена — Гурада венгер маданияти кунлари бошланди ва 30 сентябргача давом этади. Бу байрамда қатнашиш учун Венгрия маданият ва касаба союз ташкилотлари вакиллари делегацияси келди.

✦ **ВАРШАВА.** Франциянинг саноат ва фанни ривожлантириш министри Фрасуа-Ксовье Ортолининг Польшага қилган расмий визити тугади. Министр Ортоли Польшада бўлган вақтда Польша билан Франция ўртасида ҳамкорлик тўғрисидаги протокол имзоланди.

(ТАСС).

Тошкент экскаватор заводи ҳузуридаги
86-ШАҲАР ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
1971—1972 ўқув йили учун

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИШНИ ДАВОМ ЭТТИРМОҚДА

Металл бўйича токарлар мутахассисликлари учун ўқиш муддати 1-2 йил;

Қолипчилар, электр пайвандчилар, кран машинистлари учун — 1 йил;

Саноат ускуналарини тузатиш бўйича слесарлар учун — ўқиш муддати 2 йил.

8-10-синф ҳажмида маълумотга эга бўлган 14-17 ярим ёшли йигит ва қизлар қабул қилинади.

Ўқувчилар бепул овқат, кийим-бош ва ишлаб чиқариш практикаси даврида иш ҳақининг бир қисми билан таъминланадилар.

Бошқа жойдан келганлар ётоқхона билан таъминланадилар.

Завод қошида кечки ишчи-ёшлар мактаби мавжуд.

Ўқиш даври узлуксиз меҳнат стажига қўшилади.

Кирувчилар: ариза, таржимаий ҳоли, туғилганлиги ва маълумоти тўғрисидаги гувоҳномалар; турар жойидан ва ота-онасидан бирининг ишхонасидан справкалар; 3х4 сантиметр ҳажмдаги фотосурат, характеристикани топширадилар.

Машғулотлар — 1 октябрдан бошланади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент-52, Огородная кўчаси, 15-уй (21 автобус, 4, 5 троллейбусларнинг «Экскаватор заводи» бекати).

Марказий «Пахтакор» стадионида
23 СЕНТЯБРЬ КЕЧ СОАТ 7 ДА
«СПАРТАК» (Варна, Болгария)
«ПАХТАКОР» (Тошкент).
командалари ўртасида
футбол бўйича

ХАЛҚАРО ЎРТОҚЛИК УЧРАШУВИ ЎТКАЗИЛАДИ

КУЧЛИ РАҚИБ

Бугун Москвада В. И. Ленин номидаги марказий стадионда Европа чемпионати бўйича СССР ва Шимолий Ирландия терма командалари ўртасида саралаш ўйини ўтказилади. Қуйида СССР терма командасининг тренери хизмат кўрсатган спорт мастери Алексей Парамонов меҳмонларимиз командаси ҳақида ҳикоя қилади.

Мен Севилье шаҳрида ирландияликларнинг ўйинини кўришга муваффақ бўлдим. Ўша куни улар жуда яхши ўйнашди деб бўлмайди. Шимолий Ирландия командаси испан футболчиларига 0:3 ҳисобида ютқазиб қўйишди. Лекин шуни ҳам айтиш кераки, улар испанларга нисбатан ғалабага анча яқин эдилар. Жорж Бест уч марта жуда қулай имкониятдан фойдалана олмади. Ўйиннинг ўнинчи минутида ирландларнинг энг яхши ўйинчиларидан Дерек Дуган жароҳатланиб, ўйиндан чиқиб кетди.

Яна такрор айтаманки, Шимолий Ирландия командасининг ўйинидан жуда яхши таассурот олдим. Ҳужум марказида Бестнинг пайдо бўлиши айниқса қувонтирди. У ўзининг активлиги билан рақибларини ҳайрон қолдирди. Фақат қанотдагина эмас, балки марказда ҳам ҳужум ташаббускори бўлиш мумкинлигини исботлади. Майдон ўртасида Жонсон билан Харкин яхши ўйнашди. Ҳимояда тажрибали Нейл айниқса маҳорат кўрсатди.

Менинг ҳамкасабам, СССР терма командасининг старший тренери Валентин Николаев ҳам шимолий ирландияликларнинг икки учрашувида қатнашиб ана шундай яхши таассуротлар билан қайтди. Шунинг учун ҳам Москвада, кейин эса Белфастда бўладиган учрашувларни СССР терма командаси учун энг оғир ўйинлардан деб ҳисоблаймиз. Турли клублардан миллий командага тўпланган тажрибали футболчиларнинг жуда яхши ўйнай олишларини биламиз. Умуман Шимолий Ирландиянинг терма командаси ёмон ўйнайди деб бўлмайди. Бу команда Британия футбол мактабининг типик вакилидир. У юксак техника, ўйинда зўр уюшқоқлик, бош билан маҳоратли ўйнаш, жасурлик, дадиллик, эпчиллик билан ажралиб туради.

Биз Шимолий ирландиялик рақибларимиз билан 1969 йилда икки марта учрашганмиз. Шунинг учун ҳам уларнинг қандай имкониятларга эга эканлигини аниқ тасаввур қила оламиз. Белфастда бўлган ўйинда майдон эгаларининг қўли баланд эди — дурангга эришганимиз биз учун катта ютуқ бўлди. Москвада эса СССР терма командаси анча кучли кўринарди ва ҳақли равишда ғалаба қозонди.

Ирландлар билан бўладиган учрашув олдидан бизнинг кайфиятимиз қандай? Очиқ айтақолай. Худди ирландлар сингари биз ҳам, албатта ғалаба қозонамиз, деган умиддамиз. Аммо, афсуски, биринчи ўйинга зўр футболчиларимиз туша олмаса керак. СССР терма командасининг етакчи ўйинчилари — ҳимоячилар Истомин ва Капличний, ярим ҳимоячилар Мунтян ва Федотов, ҳужумчилар Шевченко ва Бишовец миллий чемпионат ўйинларида жароҳатландилар. Шуни ҳам айтиш кераки, СССР терма командасида Шимолий Ирландия футболчиларига таниш бўлмаган ўйинчилар ҳам қатнашади. Шунга қарамай, биз янги ўйинчилар синовдан яхши ўтадилар, деб ўйлаймиз. (АПН).

МИСРНИНГ ЯНГИ ҲУКУМАТИ

ҚОҲИРА. 20 сентябрь. (ТАСС). Миср Араб Республикасининг президенти А. Садатнинг республика номидан чиқарган декретига мувофиқ Мисрнинг янги министрлар кабинети бош министр М. Фавзий бошчилигида тузилди. Шу йил 11 сентябрда бўлиб ўтган референдумда маъқулланган Миср Араб Республикасининг доимий конституциясига биноан аввалги ҳукумат истеъфога чиқди.

Мисрнинг янги ҳукуматига бош министрнинг биринчи ўринбосари ҳамда саноат, нефть ва минерал ресурслар министри Азиз Сидқий, шунингдек бош министр ўринбосарлари — маданият ва ахборот министри М. Хотам, қишлоқ хўжалиги, аграр ислоҳот ва янги ерларни ўзлаштириш министри С. Марей ва ташқи ишлар министри М. Риад кирдилар.

М. Мирзабон экономика ва ташқи савдо министри қилиниб, А. Хиғозий молия министри, М. Салама адлия министри, М. Содиқ ҳарбий министр, М. Салим ички ишлар министри қилиниб тайинланди.

Республика номидан чиқарилган бошқа декретга мувофиқ Ҳ. Аш-Шафий Миср Араб Республикасининг вице-президенти қилиб тайинланди.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

Ўзбекистон ССР Госплани ҳузуридаги Иқтисодий тадқиқотлар институти коллективи институт ишлаб чиқарувчи кучларни жойлаштириш бўлимининг бошлиғи, иқтисод фанлари кандидати Э. А. Аҳмедовга онаси

Латофат АҲМЕДОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тошкент Политехника институтининг ректорати ва жамоат ташкилотлари геология-қидирув факультетининг доценти А. Х. Холматовга онаси

Хатира БОЛТАЕВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Бизнинг адрес ва телефонлар: ТОШКЕНТ «ПРАВДА ВОСТОКА» кўчаси №26. Редактор — 336545, Редактор ўринбосарлари — 337914, 330683. Масъул секретарь — 334455, Масъул секретарь ўринбосарлари — 337283. Партия турмуши — 333469, 337221. Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш — 331455. Халқаро ҳаёт — 337221. Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 334780. Совет қурилиши — 333258. Қишлоқ хўжалиги — 337604. Адабиёт ва санъат — 332036, 331216. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 334451. Маҳаллий ахборот ва спорт — 331424. Оммавий ишлар ва хатлар — 332143, 333553. Иллюстрация — 334524. Стенографистка — 337343. Корректура — 337162. Эълонлар — 338142. Коммутатор — 330249, 330250, 330251, 330252, 330253, 330254, 330255, 330256, 330257, 330258. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ. Андижон — 48—85. Бухоро — 3—31—42. Қарши — 38—42. Нукус — 42—62. Самарқанд — 31—972. Термиз — 54—01. Урганч — 34—55. Фарғона — 4-29-44. Гулистон — 22-09.

А. — 2191. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС — 64697. Р. 02847.